

کتابچه راهنمای شهرها و اجتماعات محلی دوستدار کودک

ابتکار
شهرهای
دوستدار
کودک

یونیسف
برای همه کودکان

قدرانی

این کتابچه راهنما، که توسط یونیسف منتشر شده است، تألیف لوئیس تیوانت^۱ است و با حمایت‌های ریتا میکولا^۲ و پائولینا گروژینسکی^۳ و راهنمایی آندرس فرانکو^۴، دیوید آنتونی^۵ و سلی پرنهایم^۶ نهائی شده است.

این کتابچه‌ی راهنما از نظارت فنی - تخصصی و ارزیابی کارشناسانه تینخانی امسوندا^۷ و نظرات کارشناسانه ماریا آدریانا دو وین^۸ در حوزه حاکمیت محلی بهره برده است. ویراستاری آن را هلینا هالجن^۹ و طراحی‌اش را بیسیلا سیلوا و نتورینی^{۱۰} انجام داده‌اند.

آماده‌سازی و انتشار این کتابچه راهنما بدون اظهار نظر و همکاری بسیاری از کارشناسان دفترهای کشوری یونیسف و اعضای کمیته‌های ملی یونیسف در شبکه ابتکار شهرهای دوستدار کودک، به ویژه آرین-ماتیو نوگوا^{۱۱}، آرتور آیوازوف^{۱۲}، عسام علی^{۱۳}، آیرا کاستودیو^{۱۴}، ایوار استوکیریت^{۱۵}، کاتارینا آیبسن^{۱۶}، لوسیا لوسوویز آدانی^{۱۷}، ماریان اولرز^{۱۸}، ناومی دانکوآ^{۱۹} و سباستین زدلمایر^{۲۰} امکان‌پذیر نبود.

یونیسف از کمک‌های ارزنده گریسون لَنزداون^{۲۱}، ونِسا سِدلتزکی^{۲۲} و آنا ایزابیل گَریرو^{۲۳} که بسته آموزشی ابتکار شهرها و جوامع محلی دوستدار کودک یونیسف برای کمیته‌های ملی ۲۰۱۷ را فراهم کردند بسیار سپاسگزار است.

منبع عکس‌ها:

© Ali Mehrdadnia, © UNICEF Iran, © UNICEF Iran, © Ali Mehrdadnia جلد:

© Ministry of Interior of I.R. Iran صفحه ۴:

© Ali Mehrdadnia صفحه ۸:

© UNICEF Iran صفحه ۱۰:

© Mohammad Jamal Asadpour صفحه ۱۳:

© UNICEF Iran صفحه ۱۶:

© UNICEF Iran صفحه ۲۲:

© UNICEF Iran صفحه ۲۳:

© UNICEF Iran صفحه ۲۵:

© UNICEF Iran صفحه ۳۰:

© UNICEF Iran صفحه ۳۶:

© UNICEF Iran صفحه ۳۸:

© UNICEF Iran صفحه ۴۰:

© UNICEF Iran صفحه ۴۱:

© UNICEF Iran صفحه ۴۳:

© Ali Mehrdadnia صفحه ۴۵:

© Ministry of Interior of I.R. Iran صفحه ۶۵:

تمامی حقوق این نوشته برای صندوق کودکان سازمان ملل متحد (یونیسف) محفوظ است. هر بخشی از گزارش می‌تواند با تصدیق مناسب منبع، منتشر شود.

© United Nations Children's Fund (UNICEF) April 2018

Louise Thivant - ۱
Reetta Mikkola - ۲
Paulina Gruszczynski - ۳
Andrés Franco - ۴
David Anthony - ۵
Sally Burnheim - ۶
Tinkhani Msonda - ۷
Marija Adrianna de Wijn - ۸
Helena Hallden - ۹
Cecilia Silva Venturini - ۱۰
Ariane-Matthieue Nougoua - ۱۱
Artur Ayvazov - ۱۲
Essam Ali - ۱۳
Ira Custódi - ۱۴
Ivar Stokkerei - ۱۵
Katharina Eisen - ۱۶
Lucía Losoviz Adani - ۱۷
Marianne Oehlers - ۱۸
Naomi Danquah - ۱۹
Sebastian Sedlmayr - ۲۰
Gerison Lansdown - ۲۱
Vanessa Sedletzki - ۲۲
Ana Isabel Guerreiro - ۲۳

کتابچه راهنمای شهرها و اجتماعات محلی دوستدار کودک

فروردین ۱۳۹۷

ابتکار
شهرهای
دوستدار
کودک

 یونیسف
برای همه کودکان

مجموعه‌ای از حداقل معیارهای گسترده جهانی را مطرح می‌نماید. این امر با هدف هرچه کارآمدتر کردن اجرای «ابتکار شهرهای دوستدار کودک» در سطح جهان و ایجاد پایه و مبنایی برای شناخت یک شهر دوستدار کودک توسط یونیسف انجام می‌پذیرد.

همچنان که شهرها و جوامع محلی به سمت رشد و توسعه پیش می‌روند، این کتابچه راهنما هم در مسیر تحول قرار دارد و از نظرها و پرسش‌های کاربرانش بهره بسیار خواهد برد. یونیسف نیز از بازخوردهای شما که می‌توانید آنها را به پست الکترونیک cfc@unicef.org ارسال فرمایید، استقبال می‌کند. یونیسف همچنین از شنیدن نظرات ذی‌نفعانش در مورد چگونگی عملکرد «ابتکار شهرهای دوستدار کودک» در شهرها با جوامع محلی‌شان و نیز راه‌های ارتقاء و تقویت این برنامه استقبال می‌کند. این امر به یونیسف، شهرها و جوامع کمک می‌کند تا بیشتر به نیازهای کودکان و جوانان جهان رسیدگی کرده و به وظایف خود در احقاق حقوق آنها عمل کند.

ابتکار شهرهای دوستدار کودک^{۳۴} در سال ۱۹۹۶ آغاز شد تا در جهانی که هرچه بیشتر به سمت شهری شدن و تمرکززدایی پیش می‌رود، به چالشی که همان تحقق حقوق کودکان است، پاسخ دهد. این برنامه ذی‌نفعان محلی و یونیسف را گرد هم می‌آورد تا شهرها و جوامع محلی امن، فراگیر و پاسخگوی نیازهای کودک ایجاد کنند.

طی دو دهه گذشته که جهان به سیاره‌ای شهری تبدیل شده است، اهمیت شهرها و جوامع محلی در سیاست‌گذاری‌هایی که مستقیماً بر کودکان تأثیر می‌گذارد، افزایش یافته است. هرچند که بر اساس قوانین بین‌المللی، بار اصلی وظیفه احقاق حقوق کودکان همچنان بر دوش دولت‌ها است، در سال‌های اخیر شاهد گرایش فزاینده شهرداری‌ها و دولت‌های محلی به حمایت و دفاع از آسیب‌پذیرترین گروه‌های ساکن در شهرها شامل کودکان و جوانان بوده‌ایم.

«ابتکار شهرهای دوستدار کودک» در ترغیب دولت‌ها و دیگر ذی‌نفعان برای بذل توجه بیشتر به احقاق حقوق و برآوردن نیازهای شهروندان جوان خود و نیز اطمینان یافتن از مشارکت این گروه در تصمیم‌گیری‌های محلی، مفید و راهگشا بوده است. این ابتکار در بیش از ۳۰۰۰ شهر و جامعه محلی در سراسر جهان فعال است و هر سال هم گسترش می‌یابد. توجه فزاینده به این برنامه، بر ضرورت تقویت هدایت جهانی و راهنمایی‌های فنی-تخصصی از سوی یونیسف افزوده است.

یونیسف، با بیش از بیست سال تجربه در «ابتکار شهرهای دوستدار کودک» در مناطق و کشورهای گوناگون، بسیاری از تجربیات موفق، چالش‌های مشترک و درس‌های آموخته را در این کتابچه راهنما گردآوری کرده است. این درس آموخته‌ها بر نیازی مبرم به تقویت «ابتکار شهرهای دوستدار کودک» از طریق پایش و ارزیابی بهتر شهرها و اجتماعات محلی تحت پوشش این ابتکار، نشان دادن نتایجی که از «ابتکار شهرهای دوستدار کودک» برای زندگی کودکان حاصل شده است، گردآوری اطلاعات و شواهد بهبود یافته و نیز با تقویت عوامل مؤثر در فراگیری اجتماعی برای حصول اطمینان از دسترسی نیازمندترین کودکان و جوانان هر شهر و اجتماع محلی، تأکید کرده‌اند.

این کتابچه راهنما، خلاصه‌ای از فعالیت‌ها، چالش‌های معمول و درس آموخته‌ها است و شامل راهنمایی گام به گام برای راه‌اندازی «ابتکار شهرهای دوستدار کودک» است که فضای کافی را برای تطبیق این ابتکار با شرایط و ساختارهای محلی، اولویت‌ها و نیازها فراهم می‌کند. این کتابچه راهنما همچنین، نظام و چارچوب بازنگری شده‌ای از اقدامات عملی را ارائه می‌کند تا به اجرای برنامه، پایش و ارزیابی آن کمک کند و همچنین

اسامی اختصاری، عناوین و واژه‌نامه

The Child Friendly Cities Initiative (CFCI) : ابتکار شهرهای دوستدار کودک

کودک: فرد زیر ۱۸ سال

شهر: جایی که افراد در آن سکونت دارند، بزرگ‌ترو پرجمعیت‌تربیا پراهمیت‌تراز اجتماع محلی - تعریف شهر از کشوری به کشور دیگر متفاوت است.

اجتماع محلی: جایی که افراد در آن سکونت دارند، کوچک‌ترو کم جمعیت‌تربیا کم‌اهمیت‌تراز شهر

کنوانسیون: کنوانسیون حقوق کودک سازمان ملل متحد

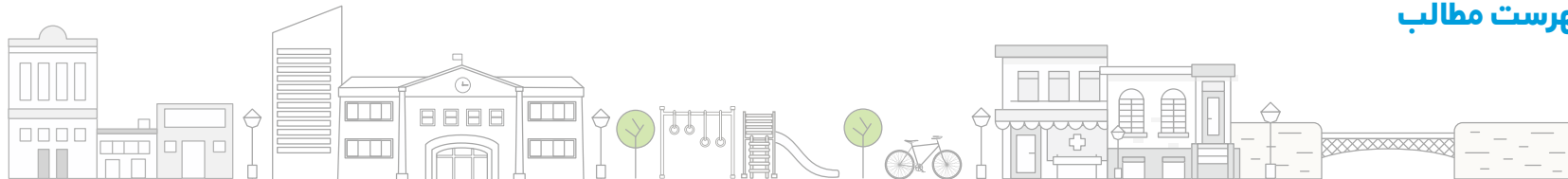
Child Rights Education (CRE) : آموزش حقوق کودک

دولت محلی: هیئت اجرایی برای اداره یک منطقه جغرافیایی مثل شهرستان، شهر، کشور یا ایالت

Monitoring and Evaluation (M&E) : پایش و ارزیابی

Sustainable Development Goals (SDGs) : اهداف توسعه پایدار

جوان / فرد جوان: فرد بین ۱۵ تا ۲۴ سال

۴۱

- ۵-۱ حداقل معیارهای جهانی ۴۱
- ۵-۲ طول مدت به رسمیت شناختن ۴۱
- ۵-۳ ارزش افزوده به رسمیت شناخته شدن به عنوان شهردوستدار کودک... ۴۲

۴۳

- ۶-۱ حمایت دفترهای کشوری یا کمیته‌های ملی یونیسیف ۴۳
- ۶-۲ حمایت از جانب تیم جهانی CFCI یونیسیف ۴۴

- ۱ پیوست ۴۶
- ۲ پیوست ۴۷
- ۳ پیوست ۴۸
- ۴ پیوست ۵۲
- ۵ پیوست ۵۶
- ۶ پیوست ۵۷
- ۷ پیوست ۵۸
- ۸ پیوست ۶۱
- ۹ پیوست ۶۴

۴۳

- ۴-۱ تحلیل وضعیت حقوق کودک ۲۴
- ۴-۲ تدوین طرح عملیاتی CFCI ۲۵
- ۴-۲-۱ نظریه تغییر ۲۶
- ۴-۲-۲ تدوین یک چارچوب منطقی با شاخص‌ها ۲۷
- ۴-۲-۳ تنظیم و تدوین طرح عملیاتی ۲۸
- ۴-۲-۴ بودجه‌ی حمایتی ۲۹
- ۴-۳ اجرای CFCI ۳۱
- ۴-۳-۱ چارچوب قانونی و سیاست‌های دوستدار کودک ... ۳۱
- ۴-۳-۲ آگاهی‌بخشی، حمایت و اطلاع‌رسانی ۳۱
- ۴-۳-۳ ظرفیت‌سازی و آموزش ۳۲
- ۴-۴ پایش و ارزیابی ۳۳
- ۴-۴-۱ پایش فرآیند ۳۳
- ۴-۴-۲ پایش تأثیرگذاری ۳۴
- ۴-۴-۳ ارزیابی ۳۴
- ۴-۴-۴ روش‌شناسی ارزیابی CFCI ۳۵
- ۴-۴-۵ گردآوری داده ۳۷
- ۴-۴-۶ تحلیل یافته‌ها ۳۹
- ۴-۴-۷ گزارش، تنظیم اقدام توصیه‌شده و انتشار آن ۳۹

۸

- ۱-۱ مبانی منطقی ۹
- ۱-۲ اهداف ۹
- ۱-۳ مخاطبان ۹

۱۰

- ۲-۱ اصول راهنما ۱۱
- ۲-۲ چشم‌انداز CFCI و چارچوب عملیاتی ۱۲
- ۲-۲-۱ حداقل معیارها برای به رسمیت شناخته شدن توسط یونیسیف ۱۳
- ۲-۲-۲ حلقه‌های پیوند با اهداف توسعه پایدار و دیگر چارچوب‌ها و نظام‌های راهبردی ۱۴
- ۲-۳ راهبردهای اجرایی ۱۵

۱۶

- ۳-۱ مشارکت رسمی با یونیسیف ۱۶
- ۳-۲ مدیریت و هماهنگی ۱۷
- ۳-۲-۱ هیئت هماهنگ‌سازی ملی ۱۸
- ۳-۲-۲ کمیته راهبری محلی ۱۸
- ۳-۲-۳ واحد هماهنگی محلی ۱۹
- ۳-۲-۴ تأمین مالی CFCI ۱۹
- ۳-۲-۵ مشارکت‌های فراگیر ۲۰

مقدمه

۱

آزمایش شده و تجربیات موفق کشورهای با درآمد بالا را ارائه می‌دهد. بر اساس همین بسته آموزشی، این کتابچه، برای همه شهرهای دوستدار کودک در سراسر جهان قابل استفاده است و راهنمایی گام به گام برای ایجاد CFCI، نظام و چارچوبی عملیاتی و حداقل معیارها برای به رسمیت شناخته شدن توسط یونیسف به عنوان شهر دوستدار کودک را در بر می‌گیرد. هدف این کتابچه، حرفه‌ای‌تر و کارآمدتر کردن CFCI و در عین حال افزایش انعطاف‌پذیری لازم و کافی برای تطبیق با شرایط هر شهر و کشور است.

ابتکار شهرهای دوستدار کودک (CFCI) در سال ۱۹۹۶، توسط یونیسف و برنامه اسکان بشر سازمان ملل متحد معرفی شد تا قطعنامه‌های تصویب‌شده در دومین کنفرانس سازمان ملل متحد در مورد اسکان بشر (Habitat II) را اجرایی کند. بر این اساس، رفاه کودکان، شاخص نهایی یک زیست‌گاه سالم، جامعه دموکراتیک و حاکمیت مطلوب است.

در سال‌های اخیر، شاهد رشد چشمگیر CFCI بوده‌ایم. این رشد نشانه‌ای مثبت از اهمیت این برنامه برای شهرداری‌ها و دیگر نقش‌آفرینان محلی است. امروزه CFCI، ۳۰ میلیون کودک در ۳۸ کشور جهان را پوشش می‌دهد. همگام با این علاقه و توجه فزاینده، درخواست حمایت، راهنمایی، تبادل دانش و اطلاعات و رویکردهای نوآورانه برای پرداختن به مسائل کودکان نیز رو به افزایش است.

یونیسف در سال ۲۰۱۷ «**بسته آموزشی ابتکار شهرها و جوامع محلی دوستدار کودک برای کمیته‌های ملی**» را به عنوان گامی در جهت پاسخ به درخواست‌های جدید برای راهنمایی و حمایت، عرضه کرد. این بسته آموزشی، ابزارهای

۱-۱ مبانی منطقی

یونیسف، با بیش از بیست سال سابقه در CFCI در مناطق گوناگون، تجربیات بسیار موفقی داشته است. رهنمودهایی که در این کتابچه گردآوری شده اند، چکیده‌ای از تجربیات موفقی هستند که از شهرهای دوستدار کودک حاصل شده اند.

با وجود تفاوت‌های عمده در ساختار و موضوعات مورد تمرکز، شبکه جهانی CFCI، مجموعه‌ای از چالش‌های مشترک و نیز درس آموخته‌هایی را در مناطق مختلف شناسایی کرده است. این درس‌ها بر توجه به موارد ذیل تأکید کرده‌اند:

- حرفه‌ای کردن CFCI و تبدیل کردن آن به یک جریان غالب از طریق هدف‌های روشن، مشخص و نظام و چارچوبی برای نتایج (که چارچوب عملیاتی CFCI نامیده می‌شود)؛
- ظرفیت‌سازی در دولت‌های محلی و سایر ذی‌نفعان برای اجرای CFCI و نشان دادن نتایج برای کودکان؛
- تقویت عامل فراگیری اجتماعی CFCI به منظور اطمینان یافتن از اینکه این برنامه، برنامه‌ای فراگیر است و به نیازمندترین کودکان دسترسی دارد؛
- تقویت مشارکت کودکان از طریق چرخه برنامه CFCI؛
- شفاف‌سازی روند پیش و ارزیابی CFCI؛
- تعیین حداقل معیارهای جهانی یونیسف که برای به رسمیت شناختن شهر یا جامعه‌ای محلی به عنوان دوستدار کودک ضروری است.

این چالش‌ها و درس آموخته‌ها، همراه با تجربیات موفق، نقشی اساسی در تدوین رئوس کلی CFCI در این کتابچه راهنما داشته‌اند.

۱-۲ اهداف

هدف کتابچه راهنمای CFCI، ارائه راهنمایی در ایجاد شهرهای جدید دوستدار کودک و نیز تقویت حرفه‌ای‌گری و هماهنگ کردن ابتکارات موجود است. این کتابچه برای دستیابی به این هدف، به موارد زیر می‌پردازد:

۱. چارچوب عملیاتی CFCI (چارچوب اهداف و نتایج)
۲. حداقل معیارهای جهانی برای آنکه یونیسف بتواند یک شهر یا اجتماع محلی را به عنوان دوستدار کودک شناسایی کند
۳. راهبردهایی برای اجرای CFCI
۴. چرخه CFCI

۱-۳ مخاطبان

مخاطبان این کتابچه راهنمای CFCI، دفاتر یونیسف در کشورهای مختلف و کمیته‌های ملی یونیسف هستند، اما ممکن است این کتابچه برای ذی‌نفعان خارجی هم که در CFCI مشارکت دارند، مفید باشد.

همچنین راهنمایی‌های این کتابچه می‌تواند برای شهرها و اجتماعات محلی‌ای که در راه تحقق کنوانسیون حقوق کودک کار می‌کنند اما شریک یونیسف نیستند، هم مفید باشند.

ابتکار شهرهای دوستدار کودک

شهر دوستدار کودک، شهر یا اجتماع محلی است که در آن کودکان:

- در امنیت باشند و از بهره‌کشی و خشونت و سوءاستفاده در امان بمانند؛
- زندگی را خوب آغاز کنند و سالم و تحت مراقبت بزرگ شوند؛
- به خدمات ضروری دسترسی داشته باشند؛
- تحصیلات با کیفیت، مشارکتی و فراگیر را تجربه کنند و مهارت‌هایشان پرورش یابند؛
- عقایدشان را ابراز نمایند و بر تصمیم‌هایی که بر آنها تأثیر می‌گذارد، تأثیرگذار باشند؛
- در زندگی خانوادگی، فرهنگی، شهری / محلی و اجتماعی مشارکت داشته باشند؛
- در محیطی پاکیزه، بدون آلودگی و ایمن زندگی کنند و به فضاهای سبز دسترسی داشته باشند؛
- با دوستانشان دیدار کنند و مکان‌هایی برای بازی و تفریح در اختیار داشته باشند؛
- فارغ از ریشه‌های قومیتی، مذهبی، درآمد و جنسیت یا توانایی‌هایشان، فرصت‌هایی برابر در زندگی داشته باشند.

شهر دوستدار کودک، شهر، اجتماع محلی یا هر نظام حاکمیت محلی است که به احقاق حقوق کودک به همان صورتی که در کنوانسیون حقوق کودک بر آن تصریح شده است، متعهد باشد. شهر دوستدار کودک، شهر یا اجتماع محلی است که در آن نظرها، نیازها، اولویت‌ها و حقوق کودک، بخشی جدایی‌ناپذیر از سیاست‌ها و برنامه‌ها و تصمیم‌های عمومی باشد. بنابراین تعریف، شهر دوستدار کودک شهری است که برای همه مناسب است.

ابتکار
شهرهای
دوستدار
کودک

اجرای حقوق پاس داشته شده در کنوانسیون همواره باید تحت هدایت چهار اصل عمده و اساسی حقوق کودک باشد:

۱- عدم تبعیض (ماده ۲). حقوق کودکان، عاری از هر نوع تبعیض و فارغ از نژاد، رنگ پوست، جنسیت، زبان، مذهب، عقاید سیاسی یا عقاید دیگر، ملیت، خاستگاه قومیتی یا اجتماعی، اموال و دارایی‌ها، ناتوانی‌ها، تولد یا دیگر مشخصات کودک، والدین یا مراقبین کودک و ولی قانونی وی، رعایت شود. اجرای کنوانسیون حقوق کودک و CFCI به معنای دادن فرصتی برابر و منصفانه به همه کودکان در زندگی است. به این منظور CFCI باید تشخیص دهد که آسیب‌پذیرترین و به حاشیه رانده شده‌ترین کودکان کدامند، نحوه دسترسی به آنها و مشارکت آن‌ها را در برنامه ارزیابی کند و تعیین نماید که آیا حقوق آنها به طور مساوی با دیگران رعایت می‌شود.

۲- منافع عالی‌ه کودک (ماده ۳/۱). CFCI اطمینان حاصل می‌کند که در همه اقدامات مرتبط با کودکان، منافع عالی‌ه کودک اهمیت اصلی را دارد. در اولویت قرار دادن کودکان شاخصه اصلی CFCI است.

۳- حق ذاتی زندگی، بقا و رشد (ماده ۶). کودکان حق زندگی دارند و دولت متعهد است تا بیشترین حد ممکن از احقاق حقوق آنها برای بقا و رشد سالم اطمینان حاصل کند.

۴- احترام به دیدگاه‌های کودک (ماده ۱۲). کودکان حق دارند عقایدشان را بیان کنند و عقایدشان باید در تصمیماتی که آنها را تحت تأثیر قرار می‌دهد، مورد توجه قرار گیرند.

علاوه بر اینها، CFCI باید اصول اساسی حکمرانی مطلوب، شامل شفافیت، یکپارچگی، مشارکت، صداقت و صراحت، برابری و پاسخگویی را رعایت کند.

ابتکار شهرهای دوستدار کودک، برنامه‌ای تحت هدایت یونیسف است که شهرها و اجتماعات محلی را در تلاش‌هایشان برای تبدیل شدن به مکان‌های دوستدار کودک حمایت می‌کند. این برنامه همچنین شبکه‌ای است که دولت و دیگر ذی‌نفعان مانند سازمان‌های جامعه مدنی، بخش خصوصی، دانشگاهیان و رسانه‌ها و مهم‌تر از همه، کودکان و سازمان‌های تحت هدایت کودکان را که می‌خواهند شهرها و جوامع محلی‌شان را به مکان‌هایی مناسب‌تر برای کودکان تبدیل کنند، گرد هم می‌آورد.

CFCI از کشوری به کشور دیگر متفاوت است، چراکه CFCI بازتابی از وضعیت حقوق کودکان در سطح محلی و شرایط نهادها و سازمان‌ها در هر کشور است.

برای مشاهده فهرست کامل حقوق کودک، کنوانسیون حقوق کودک را مطالعه فرمایید.

برای اطلاعات بیشتر درباره ایجاد CFCI، به فصل ۴ مراجعه کنید.

این پنج هدف کلی، در برگزیده حقوقی هستند که در کنوانسیون حقوق کودک پاس داشته شده اند.

هدف بلندمدت CFCI، تضمین نیل به نتایجی پایدار برای کودکان و تعهد در قبال پیشبرد حقوق کودک از طریق ایجاد ظرفیت‌های لازم در ذی نفعان محلی است. به معنای دقیق کلمه، CFCI روندی رو به رشد و تکامل است و بنابراین هدف آن نه اعمال و اجرای هر پنج هدف در چرخه اول CFCI، بلکه نشان دادن نتایج قطعی و تدریجی و گسترش اهداف در چرخه‌های آتی است.

بر اساس چشم‌انداز CFCI در یونیسیف "همه کودکان و جوانان باید بتوانند از کودکی و جوانی خود لذت ببرند و از طریق احقاق برابر حقوق خود در شهر و اجتماع محلی شان، توانایی‌های بالقوه خود را به طور کامل به فعل درآورند."

به منظور اقدام در راه رسیدن به این چشم‌انداز، دولت‌های محلی و شرکایشان، زیر چتر حمایتی پنج هدف نهایی (دست‌آورد) که در چارچوب عملیاتی CFCI شناسایی شده‌اند، مقاصد (برون داد) را شناسایی می‌کنند. این چارچوب عملیاتی، شهر یا اجتماع محلی را همراه با حاکمیتی دوستدار کودک توصیف می‌کند که مقصودش دستیابی به اهداف زیر است:

- ۱ همه کودکان و جوانان ارزش و احترام داشته باشند و در اجتماع محلی و توسط مقامات محلی با آنها منصفانه رفتار شود؛
- ۲ نظرها، نیازها و اولویت‌های همه کودکان و جوانان در قوانین عمومی مرتبط (در صورت امکان)، سیاست‌ها، بودجه‌ها، برنامه‌ها و تصمیماتی که بر آنها تأثیر می‌گذارد، لحاظ شود؛
- ۳ همه کودکان و جوانان به خدمات اجتماعی ضروری با کیفیت مناسب دسترسی داشته باشند؛^{۲۵}
- ۴ همه کودکان و جوانان در محیطی امن، مطمئن و پاکیزه زندگی کنند؛^{۲۶}
- ۵ همه کودکان و جوانان، فرصت‌هایی برای بهره‌بردن از زندگی خانوادگی، بازی و تفریح داشته باشند.^{۲۷}

۲۵- شامل خدمات بهداشتی، آموزشی، حمایت‌های تغذیه‌ای، رشد و تکامل و آموزش دوران خردسالی، عدالت و حمایت خانواده
 ۲۶- شامل حمایت در برابر بهره‌کشی، خشونت و سوء استفاده، دسترسی به آب سالم، بهداشت فردی و عمومی، طراحی شهری ایمن و مناسب کودک، امکان تحرک و دوری از آلودگی‌ها و پسماند
 ۲۷- از جمله فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی و نیز برخورداری از مکان‌هایی امن برای دیدار با دوستان و بازی کردن

۲-۲-۱ حداقل معیارها برای به رسمیت شناخته شدن توسط یونیسف

با آنکه اقدام عملیاتی برای هر CFCI در سطح ملی به علت اینکه بازتابی از وضعیت حقوق کودک در سطح محلی و نیز ساختار نهادهای دولت محلی است، متفاوت است، یونیسف سه معیار جهانی برای شناسایی شهر دوستدار کودک تعریف کرده است.

نقش این معیارهای جهانی آن است که از طریق آنها اطمینان حاصل شود "شهر دوستدار کودک" به اهداف اصلی CFCI که در ذیل آمده، وفادار است:

- ۱- در محدوده اهداف اصلی، دست آوردهای قابل ملاحظه ایی در جهت حصول اطمینان از اتخاذ رویکردی جامع و فراگیر به حقوق کودکان حاصل شود؛^{۲۸}
- ۲- مشارکت هدفمند و فراگیر کودک (به عنوان مثال، از طریق سازوکارهایی تثبیت شده مانند شوراهای کودکان و جوانان و در تمامی مراحل چرخه CFCI)؛^{۲۹}
- ۳- نشان دادن تعهد نسبت به حذف تبعیض علیه کودکان و جوانان در سیاست‌گذاری‌ها و اقدامات دولت محلی و از جمله در CFCI.

تعهدات مشخص برای تحقق این معیارها در طرح عملیاتی CFCI صریحاً بیان خواهند شد.

^{۲۸} - کاربرد این معیار آن است که اطمینان حاصل شود رویکردی جامع و فراگیر به حقوق کودکان اتخاذ شده است. به عنوان مثال، ساخت زمین بازی برای به رسمیت شناخته شدن به عنوان شهر دوستدار کودک کافی نیست.

^{۲۹} - شهر دوستدار کودک هم به عنوان وسیله و هم به عنوان هدف

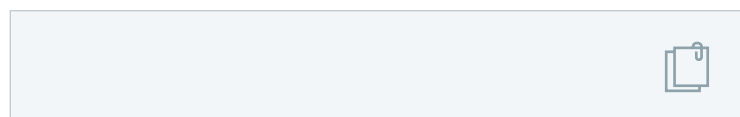
۲-۲-۲ حلقه‌های پیوند با اهداف توسعه پایدار و دیگر چارچوب‌ها و

نظام‌های راهبردی

همه کشورهای جهان، فارغ از سطح توسعه انسانی‌شان، مسئولیت اجرای دستور کار ۲۰۳۰ برای توسعه پایدار را بر عهده دارند.

اهداف توسعه پایدار، چارچوب و نظامی یکدست برای تلاش دولت‌های محلی و ملی و دیگر ذی‌نفعان جهانی را فراهم می‌آورند. در نتیجه، **دستور کار جدید شهری** ۳۰ و **برنامه راهبردی یونیسف ۲۰۲۱-۲۰۱۸** در پیوندی نزدیک با اهداف توسعه پایدار قرار دارند.

رویکرد CFCI، از طریق پرداختن همه‌جانبه به مسائل مرتبط با سلامت و رفاه کودک و خانواده در سطح محلی، به طور غیرمستقیم دولت‌های محلی را در اجرای دستور کار ۲۰۳۰ حمایت می‌کند. بنابراین پیوند میان CFCI و دستور کار ۲۰۳۰، نه تنها اهداف توسعه پایدار را انعکاس می‌دهد، بلکه بر رشد و توسعه محلی نیز متمرکز است.

یونیسف ابزاری جامع و تعاملی برای طراحی اهداف و مقاصد جهانی و پیوند دادن آنها با مواد کنوانسیون فراهم آورده است که عبارت است از: **بررسی و تحلیل اهداف جهانی برای توسعه پایدار و کنوانسیون حقوق کودک**

New Urban Agenda – ۳۰

شهر دوستدار کودک، به منظور تسهیل در ایجاد تغییرات و رسیدن به نتایج پایدار برای کودکان، باید شماری از راهبردها را اتخاذ کند که عبارتند از:

سیاست‌ها و نظام‌های حقوقی دوستدار کودک:

دولت‌های محلی باید اطمینان یابند که تمام جنبه‌های نظام‌های حقوقی و سیاست‌های تحت کنترل آنها، از حقوق کودکان، حمایت و حفاظت می‌کنند.

اطلاع‌رسانی، افزایش آگاهی و حمایت:

حقوق کودک برای مفید بودن باید شناخته و درک شود. تصمیم‌گیران در دولت محلی، کارمندان دولت، کارشناسان و متخصصان، سازمان‌های جامعه مدنی، والدین، مراقبین کودک و خود کودکان، نه تنها باید از حقوق کودک آگاه باشند، بلکه باید مفاهیم مرتبط با آن را درک کنند و بتوانند در شرایط روزمره آنها را به کار ببندند.

برنامه‌ریزی راهبردی در سطح شهر (طرح عملیاتی CFCE):

طرح عملیاتی CFCE، پایه و اساس CFCE را تشکیل می‌دهد. این طرح عملیاتی، حداقل بر دو هدف از اهدافی که در چارچوب عملیاتی CFCE تعریف شده‌اند، متمرکز می‌شود و به صورت مشخص، اهداف، فعالیت‌ها، شاخص‌ها و تخصیص بودجه را برای هر هدف تعیین می‌کند. نقش‌ها و مسئولیت‌ها باید به وضوح تعریف شوند تا از مسئولیت‌پذیری در قبال اجرای آنها اطمینان حاصل گردد. توصیه می‌شود که طرح عملیاتی با چرخه برنامه‌ریزی دولت محلی سازگار گردد.

تخصیص بودجه برای کودکان:

هیچ شهر یا اجتماع محلی، بدون تحلیلی جامع و مناسب در مورد بودجه، شامل نظام و چارچوبی برای بررسی اینکه چگونه هزینه‌های پیش‌بینی‌شده در بودجه بر کودکان تأثیر می‌گذارد، نمی‌تواند تعیین کند که تا چه حد به وظایف و تعهداتش عمل می‌کند.

ایجاد هماهنگی میان بخش‌ها و مشارکت‌ها:

در مواردی، ممکن است منافع کودکان لایه‌های بخش‌های مختلف دولتی، به فراموشی سپرده شود و از سوی دیگر تنها مشکلات معدودی صرفاً از طریق اقدام یکی از بخش‌های دولتی قابل حل و فصل شدن هستند. بنابراین برای ایجاد شهر دوستدار کودک، ایجاد هماهنگی میان بخش‌های مختلف بسیار ضروری است.

سازوکارها و فرآیندهای مشارکت فراگیر کودک:

مشارکت از حقوق اساسی همه کودکان است و در مرکزیت ایجاد شهری دوستدار کودک قرار دارد. مشارکت فعالانه کودکان، از جمله کودکان به حاشیه رانده شده و آسیب‌پذیر در حصول اطمینان از اینکه سیاست‌ها، خدمات، تسهیلات و امکاناتی که کودکان از آنها استفاده می‌کنند یا بر آنها تأثیر می‌گذارند، بازتابی از دغدغه‌ها، نظرات و اولویت‌هایشان باشند، بسیار ضروری است.

ظرفیت‌سازی برای دستیابی به نتایج پایدار برای کودکان:

هدف بلندمدت CFCE، افزایش ظرفیت دولت‌های محلی و نقش‌آفرینان مرتبط برای پیشبرد حقوق کودکان است. این ظرفیت‌سازی در طی مراحل گوناگون چرخه CFCE انجام می‌پذیرد و می‌تواند شامل راهنمایی‌ها، حمایت‌های فنی، تخصصی، آموزش و بازدیدهای علمی از دیگر شهرهای دوستدار کودک باشد.

جمع‌آوری اطلاعات و مدارک از طریق پایش:

یکی از مهم‌ترین و نیز در عین حال چالش‌برانگیزترین جنبه‌های ایجاد شهر دوستدار کودک، سنجش میزان پیشرفت و تأثیرگذاری (نتایج) برای کودکان است. آنچه به ویژه اهمیت دارد، توجه به تفکیک داده‌ها به منظور شناسایی و پرداختن به نابرابری‌های احتمالی در نتایج در شهر یا اجتماع محلی است.

ایجاد و مدیریت شهر دوستدار کودک

۳

به منظور اطمینان از اینکه فعالیت برای کودکان در مسیر پیشرفت قرار دارد، یک طرح عملیاتی جدید برای چرخه بعدی تعریف و اجرا خواهد شد که هدف آن به رسمیت شناختن مجدد پس از فعالیت‌های پایش و ارزیابی مورد توافق است.

۳-۱ مشارکت رسمی با یونیسف

اگر یک دولت محلی بخواهد یونیسف آن را به عنوان "شهر دوستدار کودک" بشناسد، باید رسماً برای همکاری با یونیسف پیمانی بسته شود. به این منظور، تفاهم‌نامه‌ای رسمی که در آن رؤس کلی مفاد و معیارها برای مشارکت و همکاری مشخص شده است، تنظیم و امضا خواهد شد.

ساختار شهر دوستدار کودک از کشوری به کشور دیگر متفاوت است، اما در شکل ایده آل، ایجاد یک شهر دوستدار کودک، گام‌های زیر را در بر می‌گیرد:

- عقد تفاهم‌نامه میان دفتر کشوری یونیسف یا کمیته ملی، دولت محلی و با دیگر ذی‌نفعان محلی؛
- تحلیل وضعیت حقوق کودکان به منظور ایجاد مبنا و معیاری برای نظارت بر پیشرفت کار؛
- ایجاد و توسعه طرح عملیاتی CFCI با بیانی واضح در مورد نتایج موردنظر، شاخص‌ها و معیارهای مشخص برای به رسمیت شناختن به عنوان "شهر دوستدار کودک" توسط یونیسف؛
- مرحله اجرا؛
- چارچوب پایش و ارزیابی؛
- به رسمیت شناختن رسمی توسط یونیسف به عنوان "شهر دوستدار کودک" و احراز حق به عضویت درآمدن شهری یا اجتماع محلی در CFCI یونیسف برای مدت زمان مورد توافق (۱ تا ۵ سال).

توصیه می‌شود، هرگاه که ممکن باشد، دولت محلی، قصد و نیت خود را طی بیانیه‌ای ارائه دهد تا پس از دوره قانونگذاری و انتخابات، روند CFCI را ادامه دهد. مدیریت و هماهنگی CFCI نیازمند منابع انسانی متعهد است. در صورت امکان پیشنهاد می‌شود، اساس را بر ساختارهای موجود و سازوکارهای هماهنگ‌سازی بنا کرد.

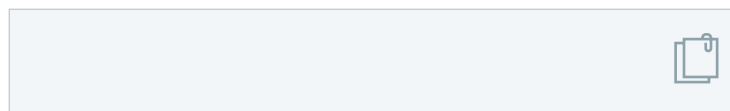
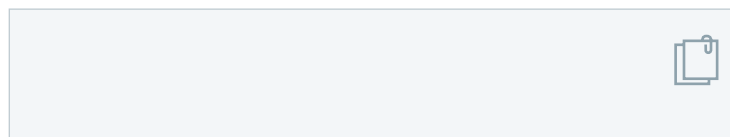
کارکنانی که با این هدف به کار گمارده یا استخدام می‌شوند، باید مهارت کافی در هماهنگی و مدیریت پروژه با تمرکز بر تجربیات در نظارت بر تحلیل وضعیت موجود حقوق کودک، توسعه معیار، پایش و ارزیابی دارا باشند.

۱	هیئت هماهنگ‌سازی ملی
۲	کمیته راهبردی محلی
۳	واحد هماهنگ‌سازی
۴	منابع
۵	مشارکت‌ها

در این تفاهم‌نامه، باید حداقل بر موارد زیر تصریح شود:

- اهداف و مقاصدی که باید پیش از به رسمیت شناختن یونیسیف تأمین شوند و نیز یک جدول زمان‌بندی مشخص؛
- توافق در مورد سازوکار ارزیابی؛
- حقوق و وظایفی که پس از به رسمیت شناختن (شهر) توسط یونیسیف به عنوان "شهر دوستدار کودک" ایجاد می‌شوند؛
- بند خروج از قرارداد؛ در صورتی که یونیسیف به این نتیجه برسد که حقوق نقض شده‌اند یا در حال نقض شدن هستند، یا اینکه این همکاری به حسن شهرت یونیسیف، نشان یا رسالتش آسیب رسانده یا در آینده آسیب جدی خواهد رساند.

با آنکه یونیسیف از برداشتن گام‌هایی در راه احقاق حقوق کودک در یک زمینه بسیار استقبال می‌کند، این قدم‌ها نمی‌توانند نقض حقوق کودک را در زمینه‌ای دیگر سبب شوند. بنابراین یونیسیف، هنگام ارزیابی یک مشارکت بالقوه، هر خطر احتمالی را که حسن شهرت، عنوان، نشان و رسالتش را تهدید کند، در نظر خواهد داشت.

۳-۲-۱ هیئت هماهنگ‌سازی ملی

هرگاه چندین شهر در CFCI مشارکت داشته باشند، باید یک هیئت هماهنگی ملی به منظور هدایت و نظارت بر اجرای آن تشکیل شود.

هیئت هماهنگی ملی مسئولیت‌های زیر را به عهده دارد:

- هماهنگی تحلیل وضعیت حقوق کودکان و تدوین وضعیت پایه؛
- تأیید طرح‌های عملیاتی CFCI؛
- هماهنگی شبکه ملی CFCI؛
- ارائه راهنمایی فراگیر و همه‌جانبه به شهرها و جوامع محلی مشارکت‌کننده؛
- تعیین چارچوب پایش و ارزیابی برای شهرها و جوامع محلی مشارکت‌کننده.

این نقش‌ها را نهاد‌های زیر می‌توانند به عهده بگیرند:

- دفتر کشوری یا کمیته ملی یونیسف^{۳۱}؛
- دفتر کشوری یا کمیته ملی یونیسف با موجودیتی مستقل در دولت ملی؛
- موجودیتی مستقل در بیرون (که بالقوه می‌تواند نهادی در جامعه‌ی مدنی باشد) تحت حمایت و سرپرستی دفتر کشوری یا کمیته ملی یونیسف.

۳۱ - اگر یونیسف در یک هیئت هماهنگی ملی نقش فعال داشته باشد (و اگر این شیوه کار انتخاب شده باشد)، برای جلوگیری از تضاد منافع، خود یونیسف نباید همزمان در کمیته راهبری محلی هم مسئولیت داشته باشد.

۳-۲-۲ کمیته راهبری محلی

کمیته راهبری محلی باید در شهر یا جامعه محلی تشکیل شود تا راهنمایی و هدایت جامع اجرای CFCI را بر عهده بگیرد.

این کمیته راهبری مسئولیت‌های زیر را بر عهده دارد:

- تهیه پیش‌نویس طرح عملیاتی CFCI و تعیین بودجه آن؛
- شناسایی واحد هماهنگی در شهر یا جامعه محلی؛
- ارائه هدایت و راهنمایی به واحد هماهنگی؛
- نظارت بر پیشرفت کار به منظور شناسایی فرصت‌ها و چالش‌های بالقوه و پرداختن به آنها.

این کمیته راهبری می‌تواند نمایندگان بخش‌های ذیل را در برگیرد:

- بخش‌های مرتبط در دولت محلی؛
- واحد هماهنگی؛
- گروه‌های جامعه مدنی؛
- گروه‌های حرفه‌ای؛
- شورا یا انجمن کودکان / جوانان؛
- بخش خصوصی و رسانه‌ها (اختیاری)؛
- دفتر کشوری یا کمیته ملی یونیسف.

هنگام تشکیل کمیته راهبری، باید اطمینان حاصل شود که تعادلی میان تجربیات فراگیر و تعداد افراد به منظور ارائه مدیریت مناسب وجود داشته باشد.

۳-۲-۳ واحد هماهنگی محلی

یک واحد هماهنگی محلی باید در شهر یا اجتماع محلی برای هدایت، تسهیل و هماهنگی توسعه و اجرای طرح عملیاتی، شناسایی و ایجاد شود.

این واحد هماهنگی، تحت هدایت کمیته راهبری، مسئولیت‌های زیر را به عهده دارد:

- مدیریت روزانه CFCI در سطح محلی؛
- هماهنگی شرکای اجرایی CFCI؛
- حصول اطمینان از اینکه همه شرکای اجرایی محلی از جلسات، تصمیمات کمیته راهبری، اقدامات پیگیرانه تکمیلی مورد توافق و اتفاقات مرتبط مطلع شده باشند؛
- پیشبرد کار بر اساس آگاهی بخشی و حمایت؛
- شناسایی نیازها به آموزش و ظرفیت‌سازی، که یونیسف یا دیگر شهرهای دوستدار کودک، یا شرکای دانشگاهی بالقوه روند آن را تسهیل خواهند کرد؛
- شناسایی راه‌حل‌های پایدار برای تأمین مالی؛
- تشکیل گروهی بالقوه از داوطلبان به منظور اطمینان یافتن از امکان دسترسی هرچه گسترده‌تر و در این صورت، اطمینان یافتن از اینکه صلاحیت آنها مورد بررسی قرار گرفته و برای فعالیت در زمینه حقوق کودکان به شیوه‌ای مناسب تربیت شده باشند؛
- نظارت بر پیشبرد اهداف و پیشرفت بر اساس شاخص‌های طرح عملیاتی، جمع‌آوری اطلاعات به منظور شناسایی و پرداختن به موانع بالقوه و غلبه بر آنها و آمادگی برای ارزیابی نهایی که در شکل مطلوبش از طریق سازوکاری مستقل انجام خواهد شد؛
- سازماندهی جلسات کمیته راهبری، شامل تنظیم و تدوین دستور کار و اطلاع‌رسانی به کمیته راهبری در مورد پیشرفت کار، فرصت‌ها، موقعیت‌ها و چالش‌های پیش رو.

این نقش را معمولاً دولت محلی به عهده خواهد گرفت. در صورت امکان، پیشنهاد می‌شود به جای ایجاد ساختارهای جدید، ظرفیت ساختارها و سازوکارهای هماهنگی موجود درون دولت محلی افزایش یابند و تقویت شوند.

کارکنانی که برای هماهنگی CFCI درون دولت محلی به کار گرفته می‌شوند، باید اطلاعات درست و مناسبی درباره حقوق کودک داشته باشند و نسبت به مسئولان محلی، در جایگاهی راهبردی قرار داشته باشند.

۳-۲-۴ تأمین مالی CFCI

طرح عملیاتی CFCI، نیازمند بودجه‌ای حمایتی با تخصیص دقیق بودجه برای هر یک از فعالیت‌های در نظر گرفته شده است تا بدین ترتیب از تخصیص منابع کافی اطمینان حاصل شود. مهم آن است که، پیش از آغاز به کار و تصمیم در مورد دامنه فعالیت CFCI، منابع مالی و انسانی موجود مورد توجه قرار گیرند. اگر بودجه کافی نباشد، لازم خواهد بود که کمیته راهبری، منابع جایگزین را شناسایی کند و یا جذب منابع مالی بیشتر را مد نظر قرار دهد. هرگاه که ممکن باشد، برای اطمینان یافتن از پایدار بودن راهبردها و فعالیت‌های CFCI، باید بخشی از بودجه دولت محلی به آنها اختصاص داده شود.

همچنین ضروری است که اطمینان حاصل شود کارمندان واحد هماهنگی از ظرفیت‌های مناسب برخوردار هستند. در غیر این صورت، کارکنان باید برای دستیابی به مهارت‌های لازم آموزش ببینند. آموزش‌های ضروری شامل مهارت‌های ارتباط قوی میان فردی، مهارت‌های شبکه‌سازی (ارتباطی) و نیز مدیریت پروژه و مهارت‌های هماهنگی است.

برای کسب اطلاعات بیشتر درباره ملاحظات مالی، بسته آموزشی ابتکار شهرها و اجتماعات محلی دوستدار کودک یونیسف برای کمیته‌های ملی را ملاحظه فرمایید.

۵-۲-۳ مشارکت‌های فراگیر

از آنجایی که CFCI برنامه‌ای میان‌بخشی است، مشارکت در آن ضرورت دارد و در شکل مطلوب خود دولت محلی در سطوح مختلف، جامعه مدنی، رسانه‌ها، دانشگاهیان و بخش خصوصی را شامل می‌شود. مشارکت‌ها در CFCI مهم است چرا که هدف غیرمستقیم CFCI، ایجاد ظرفیت‌های محلی و نهادهایی برای تضمین حصول نتایج پایدار برای کودکان است.

ایجاد، تسهیل و هماهنگی یک شبکه CFCI، بخشی ضروری و جدایی‌ناپذیر از یک CFCI منسجم و فراگیر است. شبکه گسترده‌ای از شرکاء می‌تواند ارزش بسیار بالایی داشته باشد، چرا که تبادل اندیشه‌ها و تجربیات ارزشمند می‌تواند با آموزش و ظرفیت‌سازی‌های لازم، CFCI را تقویت کند. حضور طیف وسیعی از کارشناسان محلی که بر روی ارتقاء رفاه کودکان کار می‌کنند، به پایدار ساختن این ابتکار کمک می‌کند.

جامعه‌ی مدنی

شراکت با سازمان‌های جامعه مدنی (و عموم مردم) این مزیت را دارد که امکان می‌دهد شهروندان علاقه‌مند، دولت محلی را در پیشرفت برنامه‌های کودکان و بهبود وضعیت آنها حمایت کنند، در عین حال، این شهروندان می‌توانند از طریق تعامل‌های روزمره‌شان با کودکان در شهر، به اعمال و اجرای حقوق کودک هم یاری برسانند.

برای پیشگیری از تبدیل شدن این برنامه به برنامه‌ای تکنوکراتیک (فن‌سالارانه) و نادیده گرفتن دغدغه‌ها و نیازهای جوامع محلی و خانواده‌ها و خود کودکان، ایفای نقش جامعه مدنی، به‌ویژه سازمان‌های متمرکز بر کودکان و سازمان‌های تحت هدایت جوانان، ضرورت دارد. برای اطمینان از این که این ابتکار، در اثر جابه‌جایی اولویت‌های سیاسی در دولت‌های محلی، قربانی نمی‌شود و ایجاد تغییرات بلندمدت برای کودکان را با مشکل مواجه نمی‌سازد، تعادل در قدرت نیز اهمیت دارد.

داوطلبان

مشارکت داوطلبان، از جمله داوطلبان کودک و جوان (که برای یونیسف یا دولت محلی کار داوطلبانه می‌کنند) در راه‌اندازی یک برنامه اساسی برای CFCI در کشوری بزرگ حیاتی است و داوطلبان می‌توانند نقشی مهم در راه‌اندازی پویش‌ها، آگاهی‌بخشی و جذب منابع مالی ایفا کنند. برای تضمین کیفیت کار و پیشگیری از صدمه به نام و اعتبار و ایجاد اشتباه، ظرفیت‌سازی قابل توجه، راهنمایی‌ها، دستورالعمل‌ها و فرآیند کاری واضح مورد نیاز است.

رسانه‌ها

رسانه‌ها، شرکایی مهم در تبلیغ و ترویج CFCI و آگاهی‌بخشی در مورد آن به شمار می‌روند. رسانه‌ها همچنین عرصه‌ای مهم برای مشارکت دادن کودکان در برنامه‌های رادیو و تلویزیون محلی، روزنامه‌ها و رسانه‌های اجتماعی هستند. رسانه‌ها می‌توانند از طریق ترویج و تبلیغ و انتشار اطلاعات، گردآوری بازخوردها و سازماندهی پویش‌های محلی، از طریق رسانه‌های اجتماعی، نقش موثری ایفا کنند.

دانشگاهیان

همکاری با موسسات دانشگاهی و محققان، امکان رشد و گسترش تحقیقات مبتنی بر شواهد علمی را فراهم می‌نماید. این مشارکت‌ها می‌توانند شامل توافقی‌هایی غیررسمی با فارغ‌التحصیلان (در دوره فوق لیسانس یا دکترا) برای مطالعه و بررسی جنبه‌هایی خاص از ابتکار CFCI باشند، یا اینکه می‌توانند گسترش یابند و به تلاشی رسمی و مشترک برای تامین مالی تحقیقات علمی، تحت هدایت اساتید منجر شوند. بسیاری از این تحقیقات، احتمالاً کودکان را شامل می‌شوند و محققان باید از استانداردها و معیارهای اخلاقی در مشارکت دادن کودکان و میانیت از آنها آگاه بوده و آنها را به کار بندند. افراد دانشگاهی و متخصصان همچنین می‌توانند در کمیته‌های راهبری، فرآیندهای مشاوره، ارزیابی/ به رسمیت شناختن، آموزش، پایش و ارزیابی نیز مشارکت داده شوند.

بخش کسب و کار

بخش کسب و کار، زندگی کودکان را به شیوه‌های گوناگون - چه مثبت و چه منفی، چه مستقیم و چه غیرمستقیم - تحت تأثیر قرار می‌دهد. کسب و کار، از طریق راه‌اندازی و اداره امکانات و تسهیلات، توسعه و بازاریابی محصولات، ارائه خدمات و تأثیر بر توسعه اقتصادی و اجتماعی، قدرت زیادی در بهبود بخشیدن زندگی کودکان دارند. در برخی کشورها، بسیاری از خدمات عمومی مانند مهدکودک‌ها، خدمات بهداشت و درمان و فعالیت‌های فوق‌برنامه توسط شرکت‌های خصوصی انجام می‌شود. بازاریابی و تبلیغات محلی در محیط زندگی کودکان هم می‌تواند برومضیبت آنها تأثیر بگذارد.

کسب و کار از قدرت تأثیرگذاری، ظرفیت، منابع و قابلیت‌های لازم برای ایجاد تغییر برای کودکان و تضمین اینکه سیاست‌ها، سرمایه‌گذاری‌ها، ایجاد بازار، نوآوری‌ها و راه‌حل‌ها، حقوق و نیازهای کودکان را مد نظر قرار می‌دهند، برخوردار است. شواهد زیادی نشان می‌دهند که کسب و کارها، فراتر از نقش‌های سنتی‌شان به عنوان اهداکنندگان کمک‌های مالی و فروشندگان، به دنبال راه‌هایی پربازده و پایدار برای مشارکت هستند. این امر می‌تواند از طریق همکاری با اجتماعات محلی که شرکت‌ها در آنها به فعالیت می‌پردازند، صورت پذیرد.

به اصول کسب و کار و حقوق کودکان که توسط یونیسف، معاهده جهانی سازمان ملل و سازمان نجات کودکان تدوین شده است، نگاه کنید.

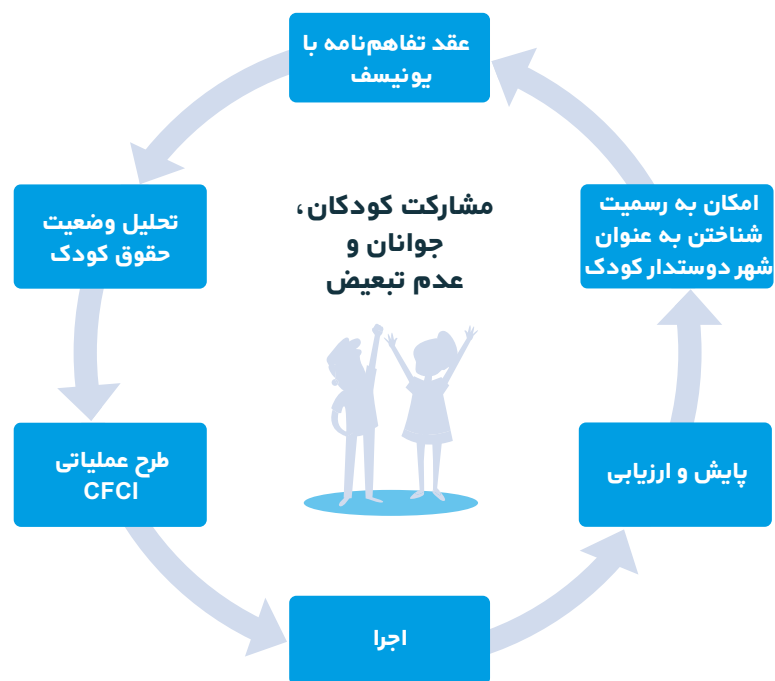

چرخه CFCI

این فصل، گام‌های اساسی در برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی CFCI را طبق یک چرخه برنامه ساده مشخص می‌نماید.

از آنجایی که نیازها و چالش‌ها از یک موقعیت محلی به موقعیتی دیگر متغیرند، اهداف و مقاصد و تمرکز موضوعی CFCI نیز متفاوت خواهد بود. به طور کلی، در چارچوب عملیاتی CFCI، این مراحل امکان تطبیق CFCI را با موقعیت‌های محلی متفاوت امکان پذیر می‌سازند.

تحلیل وضعیت حقوق کودک شامل بررسی آمار، سیاست‌های محلی، قوانین و تحقیقات دانشگاهی مرتبط با وضعیت، سلامت و رفاه کودکان است. در مقایسه با تحلیل‌های متعارفی که در مورد حقوق کودک انجام می‌شود، آنچه در مورد تحلیل وضعیت اهمیت دارد، این است که بتواند پایه‌گذار شناختی از موقعیت محلی و مشارکت نقش‌های گوناگون و روندهای تصمیم‌گیری دولت محلی و دیگر ذی‌نفعان مهم در این زمینه باشد.

تحلیل وضعیت بر مهم‌ترین زمینه‌های نگرانی در مورد کودکان، علل ریشه‌ای این نگرانی‌ها و اینکه کودکان می‌خواهند چه چیزهایی را تغییر دهند تأکید می‌ورزد. تحلیل وضعیت بر توسعه و پیشرفت طرح عملیاتی CFCI تأثیر می‌گذارد، معیاری برای پایش و ارزیابی پیشرفت کار و تأثیر آن ایجاد می‌نماید، اسناد و مدارکی برای سیاست‌گذاری فراهم می‌کند و همچنین به ایجاد و گسترش ظرفیت‌های محلی کمک می‌نماید.

تحلیل وضعیت حقوق کودک شامل مراحل زیر است:

۱- بررسی، تحلیل و مشارکت ذی‌نفعان محلی مرتبط به منظور حصول اطمینان از رسیدن به توافقی جمعی بر سر یافته‌های حاصل از تحلیل وضعیت.

- ذی‌نفعان شامل گروه‌های ذیل است:
- کودکان و جوانان؛
- سازمان‌ها و انجمن‌های کودکان و جوانان؛
- والدین؛
- وزارتخانه‌ها و نهادهای مربوطه مانند مرکز ملی آمار؛
- دانشگاهیان؛
- سازمان‌ها و نهادهای جامعه مدنی که در حوزه حقوق کودک فعالیت می‌کنند؛
- کسب و کار؛
- رسانه‌ها.

۲- تحلیل اسناد و مدارک موجود در مورد کودکان؛ شامل موارد زیر:

- بررسی یافته‌های نهایی کمیته حقوق کودک
- بررسی قوانین، اسناد سیاست‌گذاری، تحقیقات و دیگر منابع مرتبط با حقوق و سلامت و رفاه کودک که جامعه مدنی و مسئولان ناظر و دانشگاه‌ها و دیگر افراد و نهادهای ناظر تهیه و تنظیم کرده‌اند؛
- مشاوره با ذی‌نفعان محلی (همان ذی‌نفعانی که در مرحله‌ی اول در بالا شناسایی و معرفی شده‌اند)؛
- مصاحبه‌ها، نظرسنجی‌ها و تشکیل گروه‌های مشاورتی برای ارزیابی موارد زیر:
 ۱. منافع؛
 ۲. انتظارات؛
 ۳. دیدگاه‌ها در مورد اولویت‌ها؛
 ۴. روندهای موجود؛
 ۵. شکاف‌ها، مخاطرات و محدودیت‌های مورد انتظار.

۳- انتشار تحلیل وضعیت پس از تکمیل

- ارائه و انتشار نتایج تحلیل وضعیت برای دستیابی به توافقی جمعی در میان ذی‌نفعان بر سر دغدغه‌ها و نگرانی‌های مشخص شده مرتبط با کودکان اهمیت دارد و به ایجاد واکنشی جمعی از جمله در طرح عملیاتی CFCI کمک می‌کند.

۲-۴ تدوین طرح عملیاتی CFCI

نتایج تحلیل وضعیت، بر شکل‌گیری اهداف اصلی، مقاصد و اقدامات طرح عملیاتی CFCI در چارچوب عملیاتی CFCI تأثیر می‌گذارد.

تبدیل کردن تحلیل وضعیت حقوق کودکان به طرح عملیاتی شامل چندین مرحله از جمله تدوین نظریه تغییر، تدوین چارچوبی منطقی با شاخص‌هایی برای پایش پیشرفت و تأثیر برنامه، شناسایی نقش‌ها، مسئولیت‌ها و ضرب‌الاجل‌ها و نیز انجام فعالیت‌هایی برای تأمین منابع مالی طرح عملیاتی است.

توصیه می‌شود که طراحی و برنامه‌ریزی برای CFCI در ارتباط با چرخه برنامه‌ریزی دولت محلی انجام شود. ادغام کردن CFCI با ساختارهای برنامه‌ریزی موجود به تضمین پایداری این ابتکار کمک می‌کند.

۱-۲-۴ نظریه تغییر

راه‌های تغییر به گرد آوری اطلاعات و شواهد مهم در انتخاب و اولویت بندی راهبردهای اجرایی مانند دانش از شرایط محلی، شواهد طرح‌های موفق، مزیت مقایسه‌ای شرکای اجرایی CFCI و در دسترس بودن منابع مالی و انسانی می‌پردازد. بر اساس تحلیل، شرکای CFCI می‌توانند مشخص کنند مشارکت آنها چگونه می‌تواند احتمال دستیابی به نتایج پیش بینی شده را افزایش دهد.

تحلیل وضعیت به دولت محلی در شناسایی چالش‌های حقوق کودک در سطح محلی و پیامدهای آن برای کودکان (درخت مسائل) و تغییرات و نتایج مورد نظر (درخت راه‌حل‌ها) کمک می‌کند.

نظریه تغییر به شناسایی "راه‌های تغییر" اشاره دارد. راه‌های تغییر، شرایطی هستند که باید برای ایجاد تغییرات مطلوب و رسیدن به نتایج مورد نظر برقرار شوند.

راه‌های تغییر می‌توانند نشان دهند که چرا شرایط یا هدف‌های مشخصی محقق نشده‌اند، چه کسی یا کسانی به ترویج تغییرات مورد نظر خواهند پرداخت یا از آنها جلوگیری خواهند کرد و منافع سیاسی و عمومی در پرداختن به این مسائل چیست.

جریان تحلیل که نظریه تغییر و طرح عملیاتی CFCI را شکل می‌دهد:

این الگو رئیس کلی مراحل را که در ایجاد و توسعه طرح عملیاتی CFCI دخالت دارند، نشان می‌دهد. برای ساده‌تر شدن، می‌توان دو مرحله آخر را ادغام کرد و آن را طرح عملیاتی CFCI نامید.

۲-۲-۴ تدوین یک چارچوب منطقی با شاخص‌ها

علاوه بر راه‌های تغییر که در نظریه تغییر شناسایی شده اند، شناسایی شاخص‌هایی که بر اساس آنها روند پیشبرد کار و تأثیرگذاری آن پایش و ارزیابی شود (چارچوب منطقی) هم ضرورت دارد. این امر همچنین به عنوان گامی مهم در نشان دادن نتایج CFCI و تأثیر آن بر زندگی کودکان محسوب می‌شود.

یک شاخص خوب شامل سه بخش خواهد بود:

- ۱- واحد اندازه‌گیری، کمی و کیفی (به عنوان مثال، یک عدد)؛
- ۲- واحد تحلیل (به عنوان مثال، کودکان)؛
- ۳- شرایط مورد سنجش (به عنوان مثال، زندگی کردن در اجتماع محلی که CFCI در آن به اجرا درمی‌آید).

برای نظارت بر پیشرفت و تأثیرگذاری، تعیین مبنا و معیار و ارزش هدف مورد نظر برای هر شاخص ضرورت دارد. مبنا و معیار، آخرین وضعیت شناخته شده هر شاخص است (نقطه آغاز) و ارزش هدف مورد نظر، همان چیزی است که قرار است در پایان برنامه به دست آید. ارزش شاخص را می‌توان از اطلاعات به دست آمده از تحلیل وضعیت یا از منابع اطلاعاتی ثانویه (مانند آمارهای رسمی) به دست آورد. برای آنکه هزینه این عملیات مقرون به صرفه باشد، ارزیابی‌های تکمیلی در مورد مبنا و معیار کار (همراه با زنجیره مطلوب نتایج و شاخص‌های مرتبط با آن) باید پس از تکمیل چارچوب‌های منطقی برنامه و تعیین خلأهای اطلاعاتی، انجام گیرد.

برای نظارت بر پیشرفت و تأثیرگذاری CFCI، سه نوع شاخص باید تدوین شوند که عبارتند از:

شاخص‌های برون دادی. این شاخص‌ها برای سنجش امکان ایجاد یک محیط دوستدار کودک، به کار می‌روند.

- مثال الف: تشکیل شوراهای محلی کودکان و جوانان.
- مثال ب: ایجاد و توسعه راهبرد امنیت جاده‌ها.

شاخص‌های دستاوردی. این شاخص‌ها برای سنجش دستاوردهای عملی و عینی و در دسترس بودن فعالیت‌ها در شهرها/ جوامع محلی به کار می‌روند.

- مثال الف: تعداد تومیه‌هایی دریافت شده از شوراها و انجمن‌های کودکان و جوانان که تأیید و اجرا گردیده اند.
- مثال ب: تعداد کودکانی که از خطوط عابر پیاده در نزدیکی مدارس، خانه‌ها و بیمارستان‌ها استفاده کرده‌اند.

شاخص‌های تأثیرگذاری. این شاخص‌ها، برای سنجش تغییراتی عینی و عملی که در زندگی کودکان و در تجربه دستیابی به حقوقشان رخ داده است، به کار می‌رود.

- مثال الف: افزایش سلامت و رفاه کودکان از طریق مشارکت‌ها و تغییر در سیاست‌گذاری‌ها.
- مثال ب: کاهش شمار تصادفات کودکان در نزدیکی مدارس، خانه‌ها و بیمارستان‌ها.

شاخص‌های تأثیرگذاری، نتایج عینی و ملموس، پیشرفت‌ها، و نیز درک و دریافت ذهنی کودکان از محیط زندگی روزمره‌شان را در برمی‌گیرند.

۳-۲-۴ تنظیم و تدوین طرح عملیاتی

هنگامی که اهداف اصلی (دستاوردها) و مقاصد (برون دادها) به همراه شاخص‌ها در چارچوبی منطقی تعریف شدند تا امکان پایش و ارزیابی آنها فراهم شود، باید مجموعه‌ای از فعالیت‌ها برای دستیابی به هر یک از برون دادها تعیین شود. به منظور شفافیت، پاسخگویی و هماهنگ‌سازی، شناسایی ضرب‌الاجل‌های دقیق و مسئولیت‌های فردی و سازمانی مشخص برای اجرای هر فعالیت اهمیت دارد.

هدف از CFCI، یک سرمایه‌گذاری یکباره نیست، بلکه CFCI بر رویکردی رو به تکامل برای تقویت حقوق کودک از طریق تعهد و ظرفیت‌سازی بلندمدت تأکید دارد. از آنجایی که شاید در اولین طرح عملیاتی CFCI (چرخه)، پرداختن به همه مسائل مرتبط با حقوق کودک ممکن نباشد، توصیه می‌شود که میان ضروری‌ترین مسائلی که باید در طرح عملیاتی گنجانده شود و اهداف و مقاصد میان‌مدت و بلندمدتی که باید در چرخه بعدی CFCI و طرح عملیاتی آن گنجانده شوند، تمایز ایجاد گردد. اما در عین حال باید پیوندهای واضح با SDGs (اهداف توسعه پایدار) نیز برقرار شود تا از انجام کارهای اضافی پرهیز گردد.

تدوین طرح عملیاتی، حرکت تعادلی است که یافته‌های حاصل از تحلیل وضعیت حقوق کودکان، حداقل معیارهای جهانی یونیسف، منافع و استقلال دولت محلی را به عنوان نهادی دموکراتیک مورد توجه قرار می‌دهد. به‌جای تدوین برنامه‌هایی مبتنی بر فرضیات برای کودکان، گوش دادن به حرف‌های خود کودکان و چگونگی تبیین و تعیین نیازهای آنها از زبان خودشان، نتایج قوی‌تری به همراه خواهد داشت.

برای رسیدن به شفافیت و پاسخگویی، طرح عملیاتی باید به زبانی واضح و ساده تنظیم شود و با همه ذی‌نفعان و بهره‌برداران به اشتراک گذاشته شود.

۴-۲-۴ بودجه حمایتی

طرح عملیاتی CFCl، نیازمند تخصیص بودجه‌هایی شفاف و کافی برای بروندادها و فعالیت‌ها مورد انتظار است. بنابراین، پیش از راه اندازی CFCl و تصمیم‌گیری در مورد محدوده آن (و طرح عملیاتی CFCl)، در نظر گرفتن منابع مالی و انسانی در دسترس اهمیت دارد. اگر بودجه کافی نباشد، کمپته راهبری باید منابع جایگزین را شناسایی کند یا به فکر جمع‌آوری کمک‌های مالی بیشتری باشد. برای حصول اطمینان از پایداری راهبردها و فعالیت‌های CFCl، در صورت امکان باید چرخه برنامه‌ریزی و بودجه بندی دولت محلی، ملاحظات لازم را منعکس نماید.

فراتر از تأمین مالی اجرای طرح عملیاتی CFCl، یک هدف اصلی CFCl، اطمینان از آن است که در بودجه بندی عمومی، کودکان بیشتر و بهتر در نظر گرفته می‌شوند. نظام و ساختار یونیسف برای تأمین مالی عمومی برای کودکان پنج اصل را در نظر می‌گیرد که بودجه بندی عمومی برای کودکان باید بر اساس آنها هدایت شود:

۱- کفایت

۲- شفافیت و پاسخگویی

۳- برابری

۴- کارایی

۵- اثربخشی

از آنجایی که تأمین مالی بودجه خدمات آموزشی و بهداشتی می‌تواند در سطح ملی، منطقه‌ای یا استانی تعیین شود، دولت‌های محلی می‌توانند حامی افزایش بودجه دولت ملی برای کودکان باشند و به همین ترتیب هم می‌توانند این امر را مورد توجه قرار دهند که آیا توزیع این منابع عادلانه است یا نه.

CFCl لزوماً به معنای فعالیت‌های پرهزینه نیست. نتایج شگرف بسیاری با بودجه‌های محدود حاصل شده‌اند. هدف اصلی CFCl، تغییر شیوه درک و شناخت کودکان و کار کردن با آنها و برای آنهاست. تقویت هماهنگی‌ها و همکاری‌های میان‌بخشی زمان زیادی می‌طلبد، اما در صورت تثبیت جایگاه، روندهای کاری کارآمدتر و اثربخش‌تر خواهد شد و نتایج بهتری برای کودکان به همراه خواهد داشت.

به چارچوب برنامه جهانی یونیسف "مشارکت‌ها در تأثیرگذاری بر تأمین مالی عمومی برای کودکان (PF4C)" نگاه کنید.

برای اطلاعات بیشتر درباره تأمین مالی برای کودکان، به راهنمای یونیسف: "چگونه در چرخه‌ها و فرآیندهای بودجه‌بندی نقش داشته باشیم تا بتوانیم میزان بودجه‌های دولتی تخصیص یافته برای کودکان را افزایش دهیم" نگاه کنید.

برای مشاهده نمونه‌های عملی تأمین بودجه عمومی برای کودکان، به راهنمای یونیسف: "سنجش مخارج عمومی کودک محور: چکیده‌ای از ابتکارات کشوری" نگاه کنید.

وقتی طرح مقدماتی تکمیل و برسر آن توافق حاصل شود، گام بعدی برای شرکای اجرایی CFCA، تحقق بخشیدن به اهدافی است که با حوزه مسئولیت آنها نزدیکی و همخوانی داشته باشند و تمرکزشان بر انجام کار در موعد مقرر و رعایت بودجه موجود باشد.

۴-۳-۱ چارچوب قانونی و سیاست‌های دوستدار کودک

ماده ۱۲ کنوانسیون بر لزوم در نظر گرفتن دیدگاه‌های کودکان در همه موضوعات تأثیرگذار بر آنها تأکید می‌ورزد تا بدین وسیله اطمینان حاصل گردد که در تمامی روندهای اداری - اجرایی، قضایی، سیاست‌ها و برنامه‌های تأثیرگذار بر کودکان، صدای آنها شنیده می‌شود.

مقامات محلی باید اطمینان حاصل کنند که همه جنبه‌های نظام حقوقی تحت کنترل آنها، حقوق کودکان را ترویج و از آن دفاع می‌کنند. بدون برخورداری از یک چارچوب مشخص و اصولی حقوقی که ریشه در اصول و مواد کنوانسیون داشته باشد، این احتمال می‌رود که سیاست‌ها و عملکردهای مثبت برای کودکان به گونه‌ای ناقص و پراکنده، بسط و گسترش یابند.

توانایی تأثیرگذاری بر سیاست‌ها و نظام‌های قانون‌گذاری در سطح محلی بستگی به میزان استقلال و آزادی عمل دولت محلی در محدوده سیاست‌گذاری مفروض دارد. یک دولت محلی ممکن است در آموزش استقلال عمل داشته باشد، اما در بهداشت و سلامت از چنین اختیاری برخوردار نباشد؛ یا ممکن است در آموزش پیش‌دستانی آزادی عمل داشته باشد، اما در آموزش متوسطه با محدودیت روبرو باشد.

در مواردی که استقلال و آزادی برای تأثیرگذاری بر چنین نظام‌ها و چارچوب‌هایی محدود است یا اصولاً وجود ندارد، شاید باز هم تا حدودی در نحوه اجرا و تفسیر آنها توسط شهرداری‌ها انعطاف‌پذیری وجود داشته باشد. در مواردی هم که هیچ آزادی و استقلالی وجود نداشته باشد، دولت محلی می‌تواند تأثیر چارچوب‌ها و نظام‌های حقوقی و سیاست‌گذاری بر حقوق کودکان در سطح محلی را شناسایی و تحلیل کند و این امکان وجود دارد که به منظور دفاع و حمایت از حقوق کودک در سطح ملی، اسناد و مدارک گردآوری شود.

ضروری است که کودکان، از طریق آگاهی‌بخشی، آموزش و مشارکت داده شدن، از حقوق خود در چارچوب‌های حقوقی و قانونی آگاه باشند.

۴-۳-۲ آگاهی‌بخشی، حمایت و اطلاع‌رسانی

همه شهروندان باید از حقوق کودکان آگاه شوند. به علاوه، تصمیم‌گیران دولت محلی، کارکنان دولت، متخصصان و کارشناسان، اعضای سازمان‌های جامعه مدنی، والدین، مراقبین کودک و خودکودکان باید اصول اساسی را درک نمایند و بتوانند به طور مستمر آنها را عملی سازند. این امر از طریق ظرفیت‌سازی پایدار، آموزش حقوق کودک، پویش‌های رسانه‌ای و نیز اجرای حقوق کودک و نظارت بر آگاهی اجتماعی میسر است. مشارکت با سازمان‌های غیردولتی، گروه‌های جوانان و رسانه‌ها به شناساندن و درک هرچه بیشتر حقوق کودکان یاری می‌رساند.

حمایت در این زمینه به این معنی است که اطمینان حاصل شود حقوق کودک در قوانین محلی، سیاست‌ها، بودجه‌ها و برنامه‌ها در نظر گرفته می‌شود. یک حامی مستقل حقوق کودک، نقش مهمی در نمایش استقلال حقوق و رفاه کودکان فارغ از ساختارهای سیاسی بازی می‌کند. این امر به عهده نهادهایی مانند هیئت بازرسان ویژه امور کودکان است، اما گاهی هم سازمان‌های مردم‌نهاد غیردولتی که به نظارت، ترویج و حفاظت از حقوق کودکان متعهد هستند، در این مورد انجام وظیفه می‌کنند.

اطلاع‌رسانی در زمینه CFCA باید موارد زیر را در برگیرد:

- فراهم آوردن و انتشار اطلاعات مناسب کودکان درباره حقوق کودک، رویکرد مبتنی بر حقوق کودک، CFCA و خدمات محلی. تنظیم و انتشار سلسله پرسش‌های معمول درباره CFCA که باعث پیشگیری از هر سوء تفاهم احتمالی در روند اطلاع‌رسانی شوند نیز می‌تواند مفید واقع گردد. این اطلاعات باید به زبان‌های مرتبط در دسترس کودکانی که با معلولیت زندگی می‌کنند، قرار گیرند.

- تلاش‌های مبتکرانه برای درگیر کردن مطبوعات محلی و رادیو و تلویزیون. این تلاش‌ها می‌تواند دعوت از نمایندگان رسانه‌ها برای پوشش رویدادهای CFCI، مانند مراسم امضای تفاهم نامه در مواقعی که شهر/ اجتماع محلی جدیدی به این ابتکار می‌پیوندد، را در برگیرد و همچنین ممکن است شامل دعوت از آنها برای شرکت در جلسات آموزشی و پیشبرد مشارکت‌هایی پویا با کمیته راهبری، گروه‌های مشارکتی کودکان و غیره هم باشد. این امر به حصول اطمینان از پوشش مستمر مسائل و موضوعات CFCI در طول سال کمک می‌کند.

۳-۳-۴ ظرفیت‌سازی و آموزش

تجربه نشان می‌دهد که برای ایجاد تغییری پایدار در زندگی کودکان، ایجاد درک و شناختی عمیق از حقوق کودک و مقاصد CFCI اهمیت دارد. همچنین ایجاد ظرفیت در همه بزرگسالان و کودکان برای اعمال این حقوق ضروری است. کارکنان شهرداری‌ها، متخصصان و صاحب‌نظران، سازمان‌های جامعه مدنی، والدین/ مراقبین کودک و خود کودکان باید از حقوق کودک آگاه باشند و رویکردهای مرتبط با حقوق کودکان را عملاً در شرایط روزمره اتخاذ کنند. این امر نیازمند ظرفیت‌سازی بالا و پایدار، به‌ویژه و پیش از همه برای شرکای اجرایی CFCI در سطح محلی است.

اعضای کمیته راهبری، واحد هماهنگ‌سازی و دیگر ذی‌نفعان محلی که در CFCI مشارکت خواهند داشت، باید دوره آموزشی CFCI را بگذرانند و از جمله در این موارد آموزش ببینند:

- اهداف و مقاصد CFCI، حقوق کودک و رویکرد حقوق کودک؛
- چارچوب و مبانی ترویج‌شده توسط دفتر کشوری یا کمیته ملی یونیسف؛
- روش شناسی پیشنهادی و محدوده زمانی؛
- اصول و مبانی هدایت و راهنمایی برای کار در زمینه حقوق کودک و مشارکت کودکان؛
- تدوین، اجرا و پایش سیاست‌ها و استانداردهای مبیانت از کودک.

- راهبردی برای به حداکثر رساندن اثربخشی رسانه‌های اجتماعی و دیجیتالی (اینترنت و رسانه‌های اجتماعی). این راهی بسیار اثربخش برای دسترسی به کودکان و جوانان است. به عنوان مثال، پلتفرم‌های موجود اینترنتی و رسانه‌های اجتماعی که توسط شهرها اجتماع محلی مدیریت می‌شوند، باید مشخص شده و ارزیابی به عمل آمده در این زمینه (در صورت وجود)، مناسب‌ترین راه برای ایجاد ارتباطات لازم و اطلاع‌رسانی در زمینه CFCI است. باید تعیین شود که در خط مشی کلی، اختیار و مسئولیت ارائه اطلاعات و واکنش به اطلاعات درباره CFCI با چه کسی/ چه کسانی است و انتشار اطلاعات چند وقت یک بار باید صورت پذیرد.

- سیاست‌ها و روندهای مبیانت از کودک. راهنمایی‌ها و دستورالعمل‌های مبیانتی ابتدایی برای احترام به حریم خصوصی و کرامت کودکان باید پیش بینی شود. همه کارکنان، معلمان، رسانه‌ها و غیره که با کودکان سروکار دارند، باید به دقت آموزش ببینند و کودکان باید استفاده امن از رسانه‌های اجتماعی و دیجیتال را بیاموزند. کودکان و مراقبین آنها باید رضایت آگاهانه خود را از استفاده هر عکس و اطلاعاتی از خودشان اعلام دارند. آن نوع از جزئیات فردی درباره کودکان که ممکن است باعث معذب شدن آنها شود یا آنها را در معرض خطر آسیب قرار دهد، هیچ‌گاه نباید منتشر شوند.

۴-۴-۱ پایش فرآیند

واحد هماهنگی برای اطمینان از اجرای به موقع و هماهنگ طرح عملیاتی می‌تواند اقدامات زیر را انجام دهد:

- توزیع طرح مکتوب عملیاتی در میان همه شرکای اجرایی، شامل کودکان شهر/اجتماع محلی؛
- تشکیل جلسات یا کنفرانس‌های تلفنی منظم برای ارزیابی پیشرفت کار و شناسایی و توافق بر سر چگونگی پرداختن به فرصت‌های پیش رو و چالش‌های بالقوه؛
- درخواست گزارش‌های منظم از شرکای اجرایی به کمیته راهبری (در قالب جلسات) در مورد پیشرفت کار و فعالیت‌های انجام‌شده؛
- بزرگداشت فعالیت‌های انجام‌شده، مثلاً از طریق اطلاع‌رسانی در رسانه‌های محلی.
- پیگیری روند پیشرفت کار برای ساکنان اجتماع محلی اهمیت دارد؛
- امکان دعوت از کودکان برای گرفتن بازخوردهای همزمان در مورد فرآیندهای مشارکت کودکان به منظور حصول اطمینان از اینکه ابتکار در مسیر درست قرار دارد.

چارچوب پایش و ارزشیابی فرآیند CFCI، معیارها و شاخص‌هایی را برای سنجش و ارزیابی پیشرفت کار در زمینه تحلیل وضعیت و توسعه طرح عملیاتی، مشاوره با کودکان در تنظیم و تدوین CFCI، تشکیل کمیته بررسی و غیره به دست می‌دهد.

اثربخشی و تأثیرگذاری CFCI تنها در صورت وجود سیستم‌های (ارزیابی) مرتبط برای سنجش تأثیر CFCI بر زندگی کودکان، پس از اجرای CFCI هم در سطح فردی و هم در سطح محلی (و بالقوه ملی)، قابل درک خواهد بود. این ارزشیابی ممکن است ارزیابی وضعیت عمومی حقوق کودک تا تطبیق یافته‌ها با شرایط مکانی و زمانی را در برگیرد.

پایش و ارزیابی اثربخش، به ذی‌نفعان امکان می‌دهد که دستاوردها را، چه مثبت و چه منفی، دنبال کرده، تغییر دهند و بر آنها تأکید نمایند و ظرفیت درک و شناخت را در مورد اینکه چه اقداماتی مؤثرند و چرا مؤثرند، تقویت کنند. برای CFCI های یونیسیف، پایش و ارزیابی مستقیماً با روند به رسمیت شناخته شدن توسط یونیسیف در ارتباط هستند.

اسناد و مدارک پیشرفت کار، تأثیرگذاری و نتایج حاصله برای کودکان، که از طریق پایش و ارزیابی حاصل می‌شوند، می‌توانند برای حمایت و ترغیب دیگر شهرداری‌ها و دولت ملی جهت اتخاذ تدبیرها و تمهیدات لازم برای ترویج و تقویت حقوق کودکان مورد استفاده قرار گیرند.

از آنجایی که CFCI در قالب مجموعه‌ای گسترده از مشارکت‌ها با همه ذی‌نفعان اصلی پایه‌گذاری می‌شود، ضرورت دارد که این شرکاء در روند پایش نیز مشارکت داده شوند.

این امر به یک واحد هماهنگی برای نظارت بر پیشرفت کار فاز اجرایی و سازماندهی جلسات منظم کمیته راهبری برای بحث در مورد فرصت‌ها و چالش‌های احتمالی پیش رو نیاز دارد.

در حالی که برای پایان هر دوره / چرخه از برنامه، باید برنامه ریزی لازم برای ارزیابی انجام شود، انجام بررسی‌های لازم و ارزیابی سالانه به منظور درس گرفتن از فعالیت‌های انجام‌شده و انطباق مجدد فعالیت‌ها با اهداف مورد نظر نیز اهمیت دارد.

۴-۴-۲ پایش تأثیرگذاری

نظارت بر تأثیرگذاری CFCI و نتایج عینی و قابل سنجشی که برای کودکان به همراه دارد، ضروری است. دنبال کردن نتایج برای تعیین عملکرد برنامه و اینکه آیا راهبردهای به کاررفته (فعالیت‌ها)، اثربخشی لازم را دارند، ضرورت دارد. این فرآیند، داده‌هایی را برای حلقه بازخورد و اقدامات اصلاحی برای برنامه فراهم می‌آورد. پایش تأثیرگذاری مستلزم بررسی شاخص‌های تصریح‌شده در چارچوب منطقی نیازمند تحلیلی جامع در مورد دستیابی به اهداف مطلوب است. یک چارچوب منطقی مناسب، معمولاً برای هریک از شاخص‌ها و نتایج، اهدافی سالیانه در نظر می‌گیرد.

۴-۴-۳ ارزیابی

CFCI پس از هر چرخه و هر طرح عملیاتی ارزیابی می‌شود. انجام بررسی‌های میان‌مدت برای ارزیابی اینکه آیا فعالیت‌ها در مسیر درست پیش می‌روند و آیا مداخله‌های اصلاحی مورد نیازند یا خیر، اکیداً توصیه می‌شوند.

ارزیابی CFCI، مانند پایش آن، شامل دو بخش است: ارزیابی فرآیند کار (ایجاد سازوکارهای مشارکت، هماهنگی و مدیریت CFCI، انجام تحلیل وضعیت، اجرای فعالیت‌های مورد توافق در طرح عملیاتی و غیره) و ارزیابی تأثیرگذاری (نتایج حاصل‌شده در قیاس با شاخص‌های معیاری که در چارچوب منطقی تعریف شده‌اند).

ارزیابی CFCI باید توسط یونیسیف و/یا نظام و سازوکار مستقلی برای بررسی که یونیسیف آن را به کار گرفته، انجام شود تا بدین ترتیب مشروعیت به رسمیت شناختن (ورد احتمالی) CFCI تقویت گردد. این نوع ارزیابی، در عین حال خطر احتمالی تضاد منافع را کاهش خواهد داد. کمیته بررسی ممکن است شامل اعضای از جامعه مدنی، دانشگاهیان، متخصصان مرتبط و نمایندگان از دفتر کشوری یونیسیف یا کمیته ملی باشد. این کمیته همچنین ممکن است نمایندگان از مقامات و مسئولان محلی را نیز شامل گردد و البته لازم است تعادلی میان نمایندگان سیاسی برقرار باشد و تضاد منافی وجود نداشته باشد. مشارکت دادن کودکان و جوانان در این روند می‌تواند یک امتیاز باشد و اثربخشی و مشروعیت آن را تقویت کند.

توصیه می‌شود تحلیل وضعیت حقوق کودک، طرح عملیاتی و ارزیابی‌ها در پایگاه اینترنتی مخصوص آن شهر یا اجتماع محلی بارگذاری شود تا از شفافیت روند کار و پاسخگویی اطمینان حاصل گردد.

ترکیب کمیته بررسی به اندازه خود CFCI متغیر است، چراکه انتخاب سازوکارهای بررسی در ارتباط نزدیک با منابع موجود و ابعاد CFCI در سطح ملی قرار دارد.

۴-۴-۴ روش شناسی ارزیابی CFCI

ارزیابی اجرای طرح عملیاتی CFCI باید در پایان هر چرخه برای سنجش میزان پیشرفت و تاثیرگذاری آن انجام گیرد. این ارزیابی همچنین تأثیرات برنامه‌ریزی شده یا برنامه‌ریزی نشده را ثبت می‌نماید و به بررسی دلایل اجرا یا عدم اجرای جنبه‌هایی از CFCI می‌پردازد. بهتر است ارزیابی، توسط کارشناسانی مستقل انجام شود.

اکیداً توصیه می‌شود که ارزیابی‌های CFCI پنج معیار ارزیابی را رعایت کنند که کمیته مساعدت توسعه^{۳۳} وابسته به سازمان همکاری و توسعه اقتصادی^{۳۳} تعیین کرده است:

- **موضوعیت داشتن.** آیا کار درست را انجام می‌دهیم؟ با در نظر گرفتن نیازمندی‌ها و اولویت‌های محلی و ملی، ارتباط یا اعتبار مداخله تا چه حد اهمیت دارد؟
- **اثر بخشی.** آیا مقاصد مداخلات توسعه تأمین می‌شوند؟
- **کارایی.** آیا مقاصد به شکلی اقتصادی و به واسطه مداخلات توسعه تأمین می‌شوند؟
- **تأثیرگذاری.** آیا این مداخله به دستیابی به سطح بالاتری از مقاصد توسعه کمک می‌کند؟ میزان اثری تأثیرگذاری این مداخله در نسبت با کل وضعیت و موقعیت گروه هدف یا کسانی که تحت تأثیر هستند، تا چه اندازه است؟

- **پایداری.** آیا تأثیرگذاری‌ها یا تأثیرات مثبت پایدار هستند؟

برخی مسائلی که در ایجاد روش شناسی برای ارزیابی باید مورد توجه قرار گیرند، موارد ذیل را در بر می‌گیرند:

ایجاد ظرفیت لازم برای پایش و ارزیابی فرآیند کار و تأثیرگذاری. مهم است که اطمینان حاصل شود ظرفیت پیشبرد پایش و ارزیابی در CFCI وجود داشته باشد و به این منظور معیار پایه و شاخص‌هایی ایجاد شود. اگر هیچ ظرفیتی در CFCI وجود نداشته باشد، آموزش کارکنان یا استفاده از ظرفیتی بیرون از برنامه باید مورد توجه قرار گیرد.

مشارکت کودکان و جوانان. کودکان و جوانان باید نقش بسیار مهمی در پایش و ارزیابی میزان تأثیرگذاری CFCI ایفا نمایند. نهایتاً تجربیات آنها در اجتماع محلی‌شان است که تعیین‌کننده موفقیت یا شکست CFCI خواهد بود. کودکان می‌توانند از راه‌های زیادی در پایش و ارزیابی روند کار نقش داشته باشند:

- **رویکردهای مشورتی.** دیدگاه‌های کودکان و جوانان را نسبت به آنچه تغییر کرده و این که اکنون نسبت به احقاق حقوقشان در اجتماع محلی چه احساسی دارند، می‌توان از طریق نظرسنجی‌ها و گروه‌های مشورتی دریافت کرد.
- **رویکردهای مشارکتی.** کودکان و جوانان می‌توانند نقش فعالی در طراحی و انجام ارزیابی‌ها داشته باشند. آنها می‌توانند پرسش‌های ارزیابی‌ها را تعیین کنند، در تحلیل یافته‌ها مشارکت نمایند و به تنظیم توصیه‌نامه‌ها و پیام‌هایی که از این فرآیند حاصل می‌شود، کمک کنند.
- **رویکردهای کودک و جوان محور.** کودکان و جوانان می‌توانند، در مقام محقق، نقش رهبری روند ارزیابی را ایفا نمایند. این نقش تنها به طراحی تحقیقات محدود نمی‌شود، بلکه گردآوری و تحلیل داده‌ها و اطلاعات را نیز در بر می‌گیرد. بزرگسالان باید، از طریق حمایت‌های لازم، آموزش و ظرفیت‌سازی، مشارکت

کودکان را در این زمینه تسهیل کنند. به این ترتیب، اطمینان حاصل خواهد شد که تأثیر شناسایی شده در تجربه کودکان در زندگی روزمره شان انعکاس می‌یابد. کودکان می‌توانند نظرات بسیار متفاوتی نسبت به نظرهای بزرگسالان ابراز کنند و پاسخگویی افراد فعال در CFCI را تقویت کنند.

برای امنیت و رفاه کودکان، ضرورت دارد که مشارکت همه کودکان ویژگی‌های زیر را دارا باشد:

- ۱- شفاف و آگاهی بخش؛
- ۲- داوطلبانه؛
- ۳- توأم با ادب و احترام؛
- ۴- مرتبط؛
- ۵- تسهیل شده با محیط و شیوه‌های کاری مناسب کودک؛
- ۶- فراگیر؛
- ۷- آموزش محور؛
- ۸- امن و حساس نسبت به خطر؛
- ۹- پاسخ‌گو.

۵-۴-۴ گردآوری داده

شهر یا اجتماع محلی نیازمند توافق بر سر موارد زیر خواهد بود: چه کسی مسئول گردآوری داده است، داده ها چگونه سازماندهی خواهند شد، و برنامه زمانی این فرآیند به چه شکل است. مطلوب آن است که این کار با فرآیندهای محلی موجود برای جمع‌آوری داده ادغام گردد تا از افزودن به فرآیندی دشوار و پرزحمت جلوگیری شود.

از آنجایی که داده های ملی و محلی موجود، مانند نظرسنجی‌های خوشه‌ای چندشاخصی و سرشماری‌های عمومی، ابزارهایی ارزشمند برای گردآوری اطلاعات از شمار وسیعی از مردم محسوب می‌شوند، تلفیق داده ها با اطلاعات کیفی حائز اهمیت است. این اطلاعات می‌توانند، نمونه‌ها و گزارش‌هایی گویا ارائه دهند از اینکه چه چیزی تغییر کرده، چرا تغییر کرده، و این تغییر چه تأثیری بر حقوق و زندگی کودکان گذاشته است. مشاوره‌های محدود شده به هر منطقه برای پی بردن به دیدگاه‌های کودکان، جوانان و بزرگسالان ارزشمند هستند و برای درک بهتر تجربیات روزانه افراد به مدیران شهری کمک می‌کنند.

برای فرآیند پایش و ارزیابی، انواع و اقسام داده‌ها می‌توانند به شکل‌های گوناگون جمع‌آوری شوند. به عنوان مثال، داده‌های کمی به دست آمده از پرسش‌نامه‌ها، شواهد کلی از الگوهای مبتنی بر تجربه در اختیار قرار می‌دهد. داده های کیفی از مصاحبه ها یا از گروه های مشورتی با بازگویی تجربیات و داستانهای شخصی درک بهتری از روندهای کلی می دهند. داستان‌های موفقیت کیفی هم به عنوان بخشی از اطلاع‌رسانی و راهبردهای حمایت‌گرانه CFCI، می‌توانند مفید باشند.

مدارک مستند. شاخص‌های برون دادی، معمولاً در قالب مستندات مانند صورت‌جلسات در مورد تصمیم‌گیری شوراها، اسناد سیاست‌گذاری یا راهبردی، قانون یا دستورالعمل، یا جزئیات بودجه شهرداری که باعث بیشتر دیده شدن کودکان می‌شوند، مستند خواهند شد. همه این مستندات می‌توانند اسناد و مدارکی فراهم آورند که نشان دهد اقداماتی در سطح شهرداری‌ها صورت گرفته تا نظام‌ها و سازگارهای لازم را برای ترویج حقوق کودکان در سطح محلی مستقر نماید.

داده‌های به دست آمده از دولت محلی. دولت محلی می‌تواند داده‌ها و اطلاعات مرتبط با CFCI را گردآوری کند. این داده‌ها و اطلاعات می‌توانند شامل موارد زیر باشند:

- جزئیات ثبت‌نام در مدارس؛
- تعداد پناهجویان و پناهندگان و میزان دسترسی آنها به خدمات بهداشتی-درمانی یا مدارس؛
- افزایش خدمات اجتماعی، از جمله کمک در تأمین هزینه‌های مسکن.

نظرسنجی‌های محلی. دولت محلی می‌تواند به صورت دوره‌ای پرسش‌نامه‌هایی تنظیم کند تا از طریق آنها بتواند پیشرفت در شاخص‌هایی خاص یا گسترده‌تر را برای تعیین نتایج کار ارزیابی کند. دولت محلی می‌تواند همین رویکرد را به عنوان معیار مبنایی برای ثبت و ارزیابی تغییرات رخ داده نیز در پیش بگیرد.

تحقیق. سازمان‌های مردم‌نهاد غیردولتی یا نهادهای دانشگاهی، می‌توانند تحقیقاتی را در سطح محلی انجام دهند تا در اجرای CFCI پیشرفت حاصل گردد. علاوه بر آن، ممکن است حمایت‌هایی از کودکان انجام شود تا آنها بتوانند به عنوان محققان یا مشاوران تحقیقاتی، آموزش ببینند و از این طریق اطلاعاتی برای خودشان جمع‌آوری کنند.

مصاحبه‌ها. افرادی که تخصص خاصی دارند، می‌توانند دیدگاه‌های ارزشمندی ارائه دهند که تنها از طریق مصاحبه قابل دستیابی است. این‌گونه متخصصان و کارشناسان ممکن است شامل مسئولان خدمات اجتماعی، قضات یا سازمان‌های غیردولتی مردم‌نهاد کودک محور باشند.

حسابرسی با محوریت کودکان و جوانان. هنگامی که بعضی از شاخص‌ها با نهادها یا خدماتی که به صورت مستقیم با کودکان در ارتباط است، مانند مدارس و شوراهای کودکان و جوانان، بیمارستان‌ها، باشگاه‌های جوانان و مجموعه‌های بازی مرتبط می‌شوند، کودکان و جوانان می‌توانند در فرآیند حسابرسی مشارکت داده شوند. آنها می‌توانند پرسش‌هایی مطرح کنند و با اعضای اصلی و دیگر کودکان مصاحبه‌هایی ترتیب دهند و در عین حال به مستنداتی مثلاً درباره تعداد کودکانی که از خدمات خاصی استفاده می‌کنند، توجه کنند.

گزارش تغییرات قابل توجه. گزارش‌ها می‌توانند در مورد کودکانی باشد که زندگی روزمره‌شان را توصیف می‌کنند و از نحوه تغییر اوضاع‌شان صحبت می‌کنند. این گزارش‌ها می‌توانند ابزاری قوی باشند برای توضیح اینکه چگونه یک اجتماع محلی تغییر می‌یابد تا به اجتماعی تبدیل شود که به حقوق کودک احترام می‌گذارد.

تفکیک داده‌ها. همان‌گونه که شهرها و اجتماعات محلی ممکن است تفاوت‌های زیادی با هم داشته باشند، کودکان و جوانان هم یک گروه همگون نیستند. هم تحلیل وضعیت حقوق کودکان و هم ارزیابی این فرآیند و تأثیرگذاری آن باید میان نیازها و تجربیات گروه‌های مختلف کودکان تفاوت قائل شوند. باید به عوامل تفکیک‌کننده‌ای مانند سن، جنسیت، تمایلات، هویت جنسی، قومیت و نژاد^{۳۴}، مذهب، معلولیت، وضعیت حقوقی، وضعیت اجتماعی و اقتصادی و زبان توجه شود.

یافته‌های گروه مشورتی. می‌توان با کودکان و جوانان، والدین و کارشناسان متخصصی که با کودکان کار می‌کنند، سازمان‌های مردم‌نهاد غیردولتی و دیگر ذی‌نفعان محلی بحث‌های گروهی ترتیب داد. این جلسات می‌توانند منبعی غنی از اسناد و مدارک فراهم آورند که به روند جمع‌آوری داده یاری می‌رساند. تشکیل گروه‌های مشورتی با کودکانی در شرایط بسیار متفاوت می‌تواند مورد توجه قرار بگیرد تا از تجربیات منحصر به فرد هر یک از آنها اطلاع حاصل شود. به عنوان مثال، این‌گونه گروه‌ها می‌توانند از میان کودکان در دادگاه‌های ویژه نوجوان، کودکانی که با معلولیت زندگی می‌کنند و کودکان پناهجو یا پناهنده انتخاب شوند.

^{۳۴} - انتشار اطلاعات در مورد قومیت و نژاد ممکن است در برخی کشورها ممنوع باشد.

۴-۴-۶ تحلیل یافته‌ها

در پایان چرخه CFCI، تمام داده‌های گردآوری شده باید تحلیل شوند تا پیشرفتی که در راه رسیدن به اهداف و شاخص‌های مورد توافق در طرح عملیاتی، و نیز حداقل معیارهای جهانی برای فرآیند به رسمیت شناختن (شهر دوستدار کودک)، حاصل شده ارزیابی گردد.

مهم آن است که این فرآیند تا حد ممکن شفاف باشد و یافته‌های حاصل از آن با گروهی میان‌بخشی از ذی‌نفعان شامل کودکان در میان گذاشته شود (به بخش ۴-۴-۷ نگاه کنید). چشم‌اندازهای متفاوت در کمک به تفسیر یافته‌ها بسیار ارزشمند هستند؛ این چشم‌اندازها، اغلب می‌توانند شکاف میان اقدامات رسمی به عمل آمده، مانند اتخاذ یک سیاست یا وضع یک قانون و آنچه را که در عمل روی داده است، برجسته کنند. در این مورد آنچه اهمیت دارد، نگاه دقیق به برون‌داده‌ها، دستاوردها و شاخص‌های تأثیرگذاری است که در چارچوب منطقی تعریف شده‌اند.

با گردآوری یافته‌های حاصل از ارزیابی CFCIهای متفاوت، امکان دستیابی به تصویری از چگونگی تغییر زندگی کودکان (تأثیرات) در اثر این ابتکارات در سراسر کشور فراهم خواهد شد. در مواقع مرتبط، اسناد و مدارک می‌توانند در ارائه بازخورد به دولت‌ها، در مورد میزان تأثیرگذاری سیاست‌ها و اولویت‌هایشان، مورد استفاده قرار گیرند.

۴-۴-۷ گزارشگری، تنظیم اقدام توصیه‌شده و انتشار آن

وقتی ارزیابی نهایی صورت گرفت، کمیته بررسی گزارشی از آنچه انجام پذیرفته و آنچه باید به آن دست یافت، تهیه می‌کند. این گزارش باید به طور گسترده توزیع شود و در نسخه‌هایی مناسب و قابل فهم برای کودکان در دسترس آنها قرار گیرد. ممکن است شهرها/جوامع محلی تصمیم بگیرند جلساتی عمومی برگزار کنند تا این یافته‌ها را به اشتراک بگذارند و حمایت عمومی را برای ادامه اجرای برنامه جلب کنند.

در این مرحله، شهر یا جامعه محلی می‌تواند شاخص‌ها را به منظور شناسایی شاخص‌های غیرمرتبط و یا شاخص‌هایی که شواهد مفیدی در اختیار نمی‌گذارند، بررسی کنند. ممکن است مسائل دیگری هم وجود داشته باشند که باید در نظر گرفته شوند. به عنوان مثال، در شهر یا اجتماع محلی که پناهجویان زیادی به تازگی به آن وارد شده‌اند، شاید افزودن مقاصد و شاخص‌ها به منظور پرداختن به نگرانی‌ها و دغدغه‌های خاص این افراد ضروری باشد. یا شاید پایش تأثیرات قانون تازه‌ای که در دولت وضع شده است و مستقیماً بر زندگی کودکان در سطح محلی تأثیر می‌گذارد، مفید باشد.

به رسمیت شناختن شهر دوستدار کودک در یونیسف

۵-۲ طول مدت به رسمیت شناختن شهر دوستدار کودک

یونیسف یک شهر را برای مدتی معین که معادل مدت‌زمان چرخه بعدی CFCI است، به عنوان شهر دوستدار کودک به رسمیت می‌شناسد. تا وقتی که ارزیابی از دومین چرخه CFCI مثبت باشد، به رسمیت شناختن آن شهر تا چرخه بعدی تمدید خواهد شد. به همین ترتیب، این به رسمیت شناخته شدن توسط یونیسف حداکثر تا پنج سال ادامه خواهد یافت.

فارغ از طول مدت چرخه CFCI، هیئت هماهنگ‌سازی ملی، باید سالانه، از جمله پس از هر انتخابات، CFCI را بررسی کند تا اطمینان حاصل نماید که آن شهر یا جامعه محلی همچنان به تعهداتش بر اساس طرح عملیاتی عمل می‌کند.

تفاهم‌نامه باید بند خروجی داشته باشد تا یونیسف بتواند، در صورت نقض حقوق یا سایر اقداماتی که به حُسن شهرت یونیسف، برند یا رسالتش لطمه می‌زند، حتی پس از به اجرا درآمدن تفاهم‌نامه، آن را فسخ نماید.

وقتی یونیسف در ارزیابی خود، نحوه اجرای طرح عملیاتی CFCI در شهر یا اجتماع محلی را مثبت ارزیابی کند، آن شهر/ اجتماع محلی دوستدار کودک شناخته می‌شود. در نتیجه این امر، این شهر/ اجتماع محلی، حق استفاده از لوگوی CFCI را به دست می‌آورد و گواهی‌نامه‌ای هم مبنی بر تعهد و مشارکت فعالانه در پیشبرد حقوق کودکان دریافت می‌کند.

۵-۱ حداقل معیارهای جهانی

حداقل معیارهای جهانی برای به رسمیت شناختن شهری به عنوان دوستدار کودک توسط یونیسف شامل سه بخش ذیل است:

- ۱- نتایج مشخص برای کودکان در حوزه اهداف متعدد به منظور اطمینان از اتخاذ رویکردی جامع و فراگیر نسبت به حقوق کودک؛
- ۲- مشارکت هدفمند و فراگیر کودکان و جوانان؛
- ۳- تعهد نسبت به حذف تبعیض علیه کودکان در سیاست‌ها و اقدامات دولت محلی از جمله در CFCI.

حقوق و مسئولیت‌هایی که با به رسمیت شناختن رسمی یونیسیف پیوند خورده اند، می‌تواند شامل موارد ذیل باشند:

- استفاده از لوگوی CFCI در طول مدت زمان مورد توافق؛
- عضویت در شبکه CFCI؛
- دسترسی به راهنمایی‌ها و ابزارها؛
- آموزش‌ها و توصیه و حمایت فنی - تخصصی؛
- امکان بازدید و آموختن از یک شهر دیگر دوستدار کودک که توسط یونیسیف به رسمیت شناخته شده است؛
- امکان برقراری همکاری دوجانبه (خواهرخواندگی) با یک شهر دیگر دوستدار کودک که توسط یونیسیف به رسمیت شناخته شده است؛
- وظیفه تداوم پیشبرد حقوق کودک در چارچوب عملیاتی CFCI.

به رسمیت شناختن یونیسیف، حقوق و وظایف را با خود به همراه می‌آورد. ماهیت این حقوق و وظایف ممکن است از کشوری به کشور دیگر متفاوت باشد. یونیسیف و شهر یا اجتماع محلی مشارکت‌کننده، باید بر سر حقوق و وظایف طرفین و نیز معنا و مفهوم ضمنی به رسمیت شناختن رسمی توسط یونیسیف به توافق برسند. مهم آن است که باید در تفاهم‌نامه امضا شده بین دفتر کشوری یا کمیته ملی یونیسیف و نمایندگان شهر یا اجتماع محلی، برای استفاده از نام و لوگوی یونیسیف و CFCI، شرایط و موادی در نظر گرفته شود.

حمایت یونیسیف

۶-۱ حمایت دفاتر کشوری یا کمیته‌های ملی یونیسیف

نقش دفتر کشوری یونیسیف یا کمیته ملی ممکن است شامل موارد ذیل باشد:

- آموزش و حمایت تکنیکی - فنی برای ذی نفعان (CFCI)؛
- هدایت یا نظارت بر عملکردهای هیئت هماهنگ‌سازی ملی؛
- شناسایی شهرها و اجتماعات محلی به عنوان شهرها و اجتماعات محلی دوستدار کودک، هنگامی که معیارها و اهداف مورد توافق در طرح عملیاتی CFCI تأمین شده باشد.

شهرها و اجتماعات محلی که نمی‌خواهند یا نمی‌توانند با یونیسیف همکاری کنند، همچنان می‌توانند کتابچه راهنمای CFCI یونیسیف را به عنوان چارچوبی برای پیشبرد حقوق کودک به کار بگیرند، اما توسط یونیسیف به رسمیت شناخته نمی‌شوند.

حمایت‌هایی که دفتر کشوری یا کمیته ملی یونیسیف انجام می‌دهند از کشوری به کشور دیگر متفاوت است و در تفاهم‌نامه میان یونیسیف و دولت محلی تعریف خواهد شد.

برخی از دفاتر کشوری یا کمیته‌های ملی یونیسیف ممکن است در روابطشان با شهرها یا اجتماعات محلی ایفای نقش مشارکتی را انتخاب کنند، در حالی که دفاتر دیگر نقش «استانداردگذاری» خواهند داشت و کیفیت فرآیندهای به رسمیت شناختن را تعیین و حفظ خواهند کرد. در برخی موارد، دفتر کشوری یا کمیته ملی یونیسیف نقشی دوگانه هم به عنوان شریک ظرفیت‌ساز و هم ارزیاب ایفا می‌نمایند.

دفاتر مرکزی یونیسف، توصیه‌ها و حمایت‌هایی درباره موضوعات مرتبط با CFCI در اختیار دفترهای کشوری و کمیته‌های ملی یونیسف قرار می‌دهند که شامل موارد ذیل است:

- راهنمایی‌ها، توصیه‌های راهبردی و حمایت‌های فنی. تخصصی، شامل تدوین رهنمودها، ابزارها و نمونه‌ها، و حمایت‌های سازگار با شرایط زمانی. مکانی؛
- توسعه مشارکت و مدیریت شبکه CFCI و گروه مرجع، شامل هسته‌های مرکزی CFCI در دفاتر کشوری یونیسف و کمیته‌های ملی و دیگر شرکای اجرایی رسمی آنها؛
- مدیریت دانش و ارتباطات از طریق اجتماع کارشناسان آنلاین CFCI (داخلی) و پایگاه اینترنتی CFCI (خارجی)؛
- آموزش و ظرفیت‌سازی، شامل تدوین بسته‌های آموزشی سازگار با شرایط زمانی. مکانی؛
- سازماندهی ابتکارات خواهرخواندگی، بازدیدهای مطالعاتی و تبادل دانش بین ابتکارات CFCI.

تماس با گروه CFCI:

لوئیس تیوانت^{۳۵}، مشاور CFCI (lthivant@unicef.org)

پائولینا گروژینسکی^{۳۶}، تبادل دانش شهری (pgruszczynski@unicef.org)

ریتا میکولا^{۳۷}، کارشناس حمایت (rmikkola@unicef.org)

Louise THIVANT, CFCI Adviser – ۳۵

Paulina GRUSZCZYNSKI, Urban Knowledge Exchange – ۳۶

Reetta MIKKOLA, Advocacy Officer – ۳۷

پیوست ۱: عناصر تشکیل دهنده CFCA و اجزای اصلی آنها

اجزای اصلی ۳۹ 	عناصر تشکیل دهنده ۳۸
سیاست‌گذاری‌ها و چارچوب‌های حقوقی مرتبط با حقوق کودک در سطح شهر/ شهرداری	۱ مشارکت کودکان: ترویج مشارکت فعالانه کودکان در مسائلی که بر آنها تأثیر می‌گذارد؛ شنیدن دیدگاه‌های آنها و در نظر گرفتنشان در فرآیندهای تصمیم‌گیری
شناساندن و تفهیم حقوق کودک به بزرگسالان و کودکان	۲ چارچوب حقوقی دوستدار کودک: حصول اطمینان از روند قانون‌گذاری، چارچوب‌ها و روندهای کنترلی - نظارتی که پیوسته به ترویج و حمایت حقوق همه کودکان می‌پردازد
راهبرد یا طرحی عملیاتی برای حقوق کودکان در شهر یا بودجه حمایتی	۳ راهبرد حقوق کودکان در شهر: تدوین راهبرد یا برنامه کاری جامع و فراگیر به همراه جزئیات و یا دستور کار برای ساخت شهری دوستدار کودک بر اساس کنوانسیون [حقوق کودک]
مشارکت کودکان - سازوکارها، فرصت‌ها و فرهنگ احترام	۴ واحد یا سازوکار هماهنگی حقوق کودکان: ایجاد ساختارهای دائمی در دولت محلی برای اطمینان یافتن از اینکه توجه به دیدگاه‌های کودکان در اولویت قرار گرفته است
برابری، فراگیری و عدم تبعیض سازوکارها، فرصت‌ها و فرهنگ احترام	۵ ارزیابی و ارزشیابی تأثیر بر کودکان: حصول اطمینان از وجود فرآیندی نظام‌مند برای ارزیابی تأثیر قانون، سیاست و اقدامات بر کودکان چه پیش از اجرای برنامه، چه حین آن، و چه پس از آن
رهبری، سازوکارهای هماهنگی و همکاری	۶ بودجه کودکان: حصول اطمینان از تعهد کافی به منابع و تحلیل بودجه برای کودکان
ارتباطات و راهبرد مبتنی بر روابط عمومی	۷ گزارش منظم وضعیت کودکان شهر: حصول اطمینان از نظارت کافی و جمع‌آوری اطلاعات درباره وضعیت کودکان و حقوقشان
پایش و ارزشیابی - شامل گزارشهایی از وضعیت حقوق کودکان در شهر یا جامعه محلی	۸ معرفی حقوق کودکان: حصول اطمینان از آگاهی بزرگسالان و کودکان از حقوق کودکان
سازوکارهای مستقل پاسخگویی در قبال حقوق کودکان؛ به عنوان مثال، سازمان‌های مردم‌نهاد غیردولتی یا نهادهای بازرسی که نماینده منافع کودکان هستند.	۹ حمایت مستقل از کودکان: حمایت از سازمان‌های غیردولتی مردم‌نهاد و ایجاد و توسعه نهادهای مستقل حقوق بشری - بازرسان ویژه کودکان - برای ترویج حقوق کودکان

۳۸- ایجاد شهرهای دوستدار کودک: چارچوبی برای اقدام (www.unicef-irc.org/publications/416-building-child-friendly-cities-a-framework-for-action.html)
 ۳۹- بسته آموزشی ابتکار شهرهای دوستدار کودک برای کمیته‌های ملی (http://childfriendlycities.org/building-a-cfc/tools/toolkit-national-committees-new)

پیوست ۲: چارچوب عملیاتی CFCI و حلقه‌های پیوند با نظام و چارچوب‌های راهبردی مرتبط با آن

کنوانسیون حقوق کودک	طرح راهبردی یونیسف ۲۰۲۱-۲۰۱۸	اهداف توسعه پایدار	چارچوب شهری یونیسف
هدف ۱: همه کودکان و جوانان ارزش و احترام داشته باشند و در اجتماع محلی و توسط مقامات محلی با آنها منصفانه رفتار شود	هدف ۵: همه کودکان فرصت برابر در زندگی داشته باشند.	هدف ۵: دسترسی به برابری جنسیتی و توانمند ساختن همه زنان و دختران هدف ۱۰: کاهش نابرابری در کشورها و بین کشورها هدف ۱۱: فراگیر، امن، تاب آور و پایدار کردن شهرها	اولویت ۱: کاهش نابرابری در نواحی شهری از طریق حمایت فنی - تخصصی و مشارکت‌هایی به منظور در دسترس قراردادن خدمات باکیفیت برای کودکان به حاشیه رانده شده ساکن نواحی شهری و محافظت از همه کودکان در برابر خشونت
هدف ۲: نظرها، نیازها و اولویت‌های همه کودکان و جوانان در قوانین عمومی مرتبط و سیاست‌ها، بودجه‌ها، برنامه‌ها و تصمیماتی که بر آنها تأثیر می‌گذارد، مورد توجه قرار گیرد	هدف ۵: همه کودکان فرصت برابر در زندگی داشته باشند	هدف ۱۶: حمایت از اجتماعات عدالت طلب، صلح طلب و فراگیر	اولویت ۴: افزایش امکان اظهارنظر و مشارکت کودکان کم برخوردار ساکن مناطق شهری و تقویت مشارکت با اجتماعات محلی شهری و سازمان‌ها
هدف ۳: همه کودکان و جوانان به خدمات اجتماعی ضروری با کیفیت مناسب دسترسی داشته باشند	هدف ۱: همه کودکان زنده بمانند و به رشد و شکوفایی برسند. هدف ۲: همه کودکان آموزش ببینند.	هدف ۱: پایان دادن به فقر در همه اشکال آن هدف ۲: پایان دادن به گرسنگی هدف ۳: اطمینان یافتن از زندگی سالم و ارتقای سطح رفاه همگانی هدف ۴: حصول اطمینان از آموزش همگانی فراگیر و با کیفیت مناسب	اولویت ۱: کاهش نابرابری در نواحی شهری از طریق حمایت فنی - تخصصی و مشارکت‌هایی به منظور در دسترس قراردادن خدمات باکیفیت برای کودکان به حاشیه رانده شده ساکن نواحی شهری و محافظت از همه کودکان در برابر خشونت
هدف ۴: همه کودکان و جوانان در محیطی امن و مطمئن و پاکیزه زندگی کنند	هدف ۳: همه کودکان از خشونت و استثمار/ بهره‌کشی در امان باشند هدف ۴: همه کودکان در محیطی امن و پاکیزه زندگی کنند.	هدف ۶: حصول اطمینان از دسترس بودن آب و بهداشت عمومی هدف ۱۱: فراگیر، امن، تاب آور و پایدار کردن شهرها هدف ۱۶: حمایت و ترویج اجتماعات عدالت طلب، صلح طلب و فراگیر	اولویت ۲: حمایت و ترویج محیط‌های شهری امن و پایدار برای کودکان
هدف ۵: همه کودکان و جوانان فرصت‌هایی برای بهره‌مندی از زندگی خانوادگی و بازی و تفریح داشته باشند	ماده ۳۱: حق استراحت و داشتن اوقات فراغت و مشارکت در بازی‌ها و فعالیت‌های تفریحی ماده ۹-۸: حق برخورداری از زندگی خانوادگی	موضوعیت ندارد	موضوعیت ندارد

پیوست ۳: نمونه‌ای از تفاهم‌نامه میان کمیته ملی یونیسف و یک دولت محلی

تفاهم‌نامه میان [نام دولت محلی] و [نام کمیته ملی یونیسف] در ارتباط با مشارکت شهر [نام شهر] در ابتکار شهرهای دوستدار کودک یونیسف

۱. مقدمه

۱- این تفاهم‌نامه میان [نام دولت محلی (نام شهر)] و [نام کمیته ملی یونیسف] منعقد می‌شود و شیوه تبدیل شدن [نام شهر] به بخشی از ابتکار شهرهای دوستدار کودک یونیسف (CFCI) را شرح می‌دهد.

۲- از سال ۱۹۹۶، CFCI یونیسف به شهرهایی در سرتاسر جهان کمک کرده تا بر مبنای کنوانسیون حقوق کودک سازمان ملل متحد، حقوق افراد زیر بیست و چهار سال خود را تأمین کنند. شبکه شهرهای دوستدار کودک در سرتاسر جهان با ذی‌نفعانی که تعهد دارند شهرهایشان را به شهرهایی دوستدار کودک تبدیل کنند، در پیوند قرار می‌گیرد. این شبکه به این ذی‌نفعان امکان می‌دهد که شهرها و جوامع محلی امن‌تر، پاکیزه‌تر و تاب‌آورتر بسازند.

۳- [نام شهر] مایل به مشارکت در CFCI یونیسف است.

۴- بر این اساس، [نام شهر] و کمیته ملی یونیسف، به نیت یک همکاری دوستانه، این تفاهم‌نامه را امضاء می‌کنند تا بر راه‌هایی تأکید کنند که [نام شهر] از طریق آنها با CFCI یونیسف مشارکت نماید، و نیز راه‌هایی که از طریق آنها کمیته ملی یونیسف [نام شهر] را در تبدیل شدن به "شهری دوستدار کودک" حمایت کند.

۱.۱. فعالیت‌های مشارکتی

۱- [نام شهر] فعالیت‌های زیر را انجام خواهد داد [این فهرست در مواقع لزوم دچار تغییراتی خواهد شد]:

- همکاری با کمیته ملی و ذی‌نفعان به منظور انجام تحلیل وضعیت حقوق کودکان در [نام شهر] / اجتماع محلی].
- همکاری با کمیته ملی و دیگر ذی‌نفعان محلی برای تدوین و توافق بر سر یک طرح عملیاتی به منظور تبدیل شدن به "شهر دوستدار کودک". این طرح عملیاتی شامل اهدافی مشخص، شاخص‌های تأثیرگذاری، معیار پایه، بودجه حمایتی، زمان‌بندی شفاف، و معیاری برای به رسمیت شناخته شدن توسط کمیته ملی به عنوان "شهر دوستدار کودک" خواهد بود.
- اجرای طرح عملیاتی در یک چارچوب زمانی توافق شده و انجام این کار طی همکاری بسیار نزدیک با ذی‌نفعان و شرکاء.
- نظارت بر پیشرفت کار برای رسیدن به اهداف و شاخص‌های طرح عملیاتی، حصول اطمینان از گردآوری اطلاعات مرتبط با هدف شناسایی و پرداختن به موانع بالقوه‌ای که بر سر راه اجرای طرح عملیاتی قرار دارند.
- حداقل هر شش ماه یک بار، اعلام عمومی پیشرفت کار، فرصت‌ها و چالش‌های موجود در اجرای طرح عملیاتی (به کمیته ملی و همه ذی‌نفعان و شرکاء).
- توزیع گسترده و در دسترس قرار دادن گزارش نهایی که به ارزیابی پیشرفت کار در راه رسیدن به هدف‌ها و شاخص‌های مورد توافق در طرح عملیاتی و نیز ارزیابی معیار به رسمیت شناخته شدن می‌پردازد.
- ادامه اجرای طرح عملیاتی حتی پس از آن روی کار آمدن مقامات بعدی اجرایی و مدیریتی شهر [نام شهر].

۱۱۱. مواد و ابزار اطلاع‌رسانی؛ استفاده از نام‌ها و لوگوها

۱- هریک از مواد و ابزار اطلاع‌رسانی و حمایتی، به عنوان بخشی از این همکاری و مشارکت، از سیاست‌ها و استانداردهای کمیته ملی تبعیت خواهند کرد. با توجه به مقتضیات تأیید داخلی مربوطه کمیته ملی، نام، لوگو و علامت یا نشان تجاری مربوط بر روی این مواد اطلاع‌رسانی درج خواهد شد.

۲- در طول این همکاری، ممکن است بخواهیم از نام، لوگو، علامت یا نشان تجاری طرف دیگر استفاده کنیم. در این صورت، لازم است قبل از استفاده از نام، لوگو یا علامت و نشان طرف دیگر، از طریق هماهنگ‌کنندگان این همکاری، مجوز مربوطه از طرف مقابل اخذ شود. این درخواست دقیقاً تنها شامل مورد پیشنهاد شده خواهد بود. هیچ‌یک از طرفین مجبور نیستند با درخواست اجازه استفاده از نام، لوگو، علامت یا نشان دیگر موافقت کنند. هرگونه استفاده دقیقاً منطبق با مفاد و مواد تصریح شده در مجوز و نیز مطابق با راهنماها و دستورالعمل‌های مرتبط در مورد نشان تجاری خواهد بود (که هریک از ما با طرف مقابل به اشتراک خواهیم گذاشت).

۳- شهر [نام شهر] می‌پذیرد که نام، لوگو، علامت و نشان یونیسف، نام و لوگوی ابتکار شهرهای دوستدار کودک CFCI و دیگر مالکیت‌های معنوی آن (همراه با دیگر دارایی‌ها و مالکیت‌های معنوی یونیسف) منحصراً متعلق به یونیسف است و تحت حمایت قوانین بین‌المللی و دیگر قوانین مربوطه قرار دارد. به همین ترتیب، شهر [نام شهر] می‌پذیرد که نام، لوگو، علامت، نشان و دیگر مالکیت‌های معنوی کمیته ملی (همراه با دیگر حقوق و مالکیت‌های معنوی کمیته ملی) منحصراً متعلق به کمیته ملی است و تحت حمایت قوانین بین‌المللی و دیگر قوانین مربوطه قرار دارد. کمیته ملی تأیید می‌کند که مجوز لازم را برای استفاده از نام، لوگو، نشان و علامت یونیسف و ابتکار شهرهای دوستدار کودک CFCI، در ارتباط با این تفاهم‌نامه، اخذ کرده است.

۴- شهر [نام شهر] از حقوق یونیسف، در چارچوب مالکیت‌های یونیسف و از حقوق کمیته ملی، در چارچوب مالکیت‌های کمیته ملی، سوءاستفاده نخواهد کرد یا آنها را نقض نخواهد کرد. شهر [نام شهر] اذعان می‌دارد که با ایده‌آل‌ها و اهداف یونیسف آشناست و درک می‌کند که مالکیت‌های یونیسف و کمیته ملی نباید با عوامل سیاسی یا فرقه‌ای مرتبط شوند و یا به شیوه‌ای ناهمگون و ناهماهنگ با موقعیت، شهرت و بی‌طرفی یونیسف مورد استفاده قرار گیرند. واضح است که نقض ماده‌ی ۱۱۱، نقض یکی از شرایط ضروری تفاهم‌نامه است. این ماده ۱۱۱، پس از انقضا یا فسخ این تفاهم‌نامه نیز همچنان پابرجا خواهد بود.

۲- کمیته ملی فعالیت‌های زیر را انجام خواهد داد [این فهرست در مواقع لزوم دچار تغییراتی خواهد شد]:

- به اشتراک گذاشتن تحقیقات، راهنمایی‌ها و ابزار مفید مرتبط با CFCI که بتوانند به همکاری‌ها و مشارکت‌ها برای اجرای طرح عملیاتی کمک کنند
- حمایت‌های آموزشی و فنی. تخصصی از ذی‌نفعان و شرکای CFCI
- کمک به تثبیت روند کارآمد پایش و ارزیابی
- ترویج و حمایت از این همکاری در پایگاه اینترنتی خود و حمایت از پوشش این همکاری در رسانه‌ها در مواقع مناسب
- کمک به ارزیابی روند پیشرفت و تأثیرگذاری CFCI
- در صورت امکان، حمایت از روابط از طریق شبکه‌های محلی و بین‌المللی
- در صورت تأمین معیارها و اهداف توافق شده در طرح عملیاتی، به رسمیت شناختن شهر به عنوان "شهر دوستدار کودک"

۳- علاوه بر اقداماتی که در بالا فهرست شده‌اند، طرفین می‌توانند، به عنوان بخشی از این همکاری، بر سر کارهای دیگری هم به توافق برسند. در این صورت، آن اقدامات اضافی به صورت مکتوب تأیید خواهند شد.

۴- [نام و اطلاعات تماس] مسئول هماهنگی شهر [نام شهر] و [نام و اطلاعات تماس] مسئول هماهنگی کمیته ملی خواهد بود. آنها هسته‌های مرکزی اصلی برای این همکاری خواهند بود. اگر هریک از طرفین، مسئول هماهنگی خود را تغییر دهد، باید هرچه سریع‌تر به طور مکتوب به طرف دیگر اطلاع داده شود.

۱۷. تبادل اطلاعات؛ اطلاعات غیرمحرمانه

۱- در طول این همکاری، ممکن است اطلاعات غیرعمومی، اطلاعات مربوط به تحقیقات یا دیگر اطلاعات اختصاصی را با طرف دیگر در میان بگذاریم. هنگام تبادل این اطلاعات، طرفی که این اطلاعات را به اشتراک می‌گذارد، می‌تواند شرایط معقول دیگری را علاوه بر شرایط تفاهم‌نامه از جمله شرایط لازم برای افشای آن اطلاعات در آینده را وضع و اعمال نماید. طرفی که این اطلاعات را دریافت می‌کند شرایط اعلام‌شده در مورد آن اطلاعات را رعایت خواهد کرد.

۲- هیچ‌یک از اسناد، مدارک یا اطلاعاتی (در هر قالب و فرمتی) که بین طرفین ردوبدل گردیده است، و نیز هیچ اطلاعات یا مواد و مطالبی که در نتیجه این همکاری به وجود آمده باشد، "محرمانه" تلقی نخواهند شد، مگر در صورتی که در بند پیشین بر محرمانه بودنشان تصریح شده باشد یا به صورت مکتوب در این مورد توافق حاصل شده باشد.

۷. هزینه‌ها و تعهدات به عنوان بخشی از این همکاری

هریک از طرفین، هزینه‌های خود را در طی همکاری تقبل خواهد کرد، مگر آنکه در موردی خاص که در توافق‌نامه‌ای جداگانه مکتوب شده توافق دیگری حاصل شده باشد. هریک از طرفین کاملاً مسئول اقداماتی است که به عنوان بخشی از این همکاری انجام می‌دهد؛ این امر شامل مسئولیت‌پذیری در قبال اقدامات کارکنان، پیمانکاران، تأمین‌کنندگان و مشاوران طرفین هم خواهد بود.

۱۷. تعهد به رفتار و عمل اخلاقی

۱- واضح است که انجام کلیه اقدامات احتیاطی ضروری برای پرهیز از تقلب و کلاهبرداری، فساد (چه در بخش دولتی و چه در بخش غیردولتی) و تضاد منافع ضرورت دارد. برای نیل به این منظور، در اجرای این مشارکت و همکاری، توسط کارکنان، پیمانکاران، مشاوران و تأمین‌کنندگان مربوطه به همان صورتی که در قوانین و مقررات، سیاست‌ها و روندهای پیشبرد کار مطرح شده است، بالاترین استانداردهای اجرایی را حفظ خواهیم کرد.

۲- به محض آنکه یکی از طرفین از حادثه یا گزارشی آگاه شود که با مسئولیت‌ها و تأکیدهایی که در بند قبلی آمده همخوانی نداشته باشد، به طرف دیگر اطلاع خواهد داد و در نتیجه برای انجام اقدامات مناسب با یکدیگر همکاری خواهند کرد.

۱۷. حل اختلافات

هرگونه اختلاف در مورد این همکاری، از طریق بحث و گفتگوهای دوستانه حل خواهد شد.

۱۸. دوره همکاری؛ خاتمه همکاری

۱- این همکاری برای یک دوره زمانی [تعداد سال‌ها] ساله برقرار می‌شود که در [تاریخ] به پایان می‌رسد. پیش از پایان این همکاری، طرفین جلسه‌ای خواهند داشت تا درباره تمدید این همکاری صحبت کنند. اگر در این زمینه به توافق برسند، شرایط این تمدید را چه به صورت الحاقیه‌ای به تفاهم‌نامه و چه به صورت توافق‌نامه‌ای جدید که به امضای طرفین رسیده است، تنظیم خواهند کرد.

۲- هریک از طرفین، اگر مایل باشد، می‌تواند با دادن مهلتی ۳۰ روزه به طرف مقابل به صورت خطاری مکتوب، این همکاری را پیش از به پایان رسیدن فسخ کند.

۳- به محض آنکه یکی از طرفین چنین خطاری برای فسخ توافق‌نامه دریافت کند، طرفین به شیوه‌ای منظم با یکدیگر همکاری خواهند کرد تا هر فعالیتی را که به عنوان بخشی از همکاری مشترک با هم پیش می‌برده‌اند تکمیل کنند. این همکاری پس از تمام شدن مهلت سی‌روزه به پایان خواهد رسید. با پایان این زمان یا هنگام پایان همکاری، تمام حقوق و اختیاراتی که هر یک از طرفین در نتیجه این همکاری به طرف دیگر داده است، ملغی خواهد شد؛ این امر شامل حقوق و اختیارات مرتبط با مالکیت معنوی هم می‌شود.

۴- اگر شهر [نام شهر] حادثه یا گزارشی را به کمیته ملی اطلاع دهد که با تعهدات اخلاقی که رئیس آن در بالا آمده سازگاری نداشته باشد، یا اگر هر یک از طرفین با حسن نیت به این نتیجه برسد که ادامه همکاری بین آنها مأموریت خاصی را که بر عهده دارند یا ارزش‌هایشان را به مخاطره می‌افکند، یا حسن شهرت یا حسن نیت هر یک از طرفین یا لوگو، نشان تجاری یا شاید در مواردی حقوق معنوی‌شان را خدشه‌دار می‌کند، طرفین اقداماتی را به بحث خواهند گذاشت که می‌توان با انجامشان به این وضعیت رسیدگی کرد. در موارد حاد، کمیته ملی اگر ضروری تشخیص دهد، می‌تواند فوراً این همکاری را فسخ کند. در این‌گونه موارد، شهر [نام شهر] دیگر حق استفاده از دارایی‌ها یونیسف و دارایی‌ها کمیته ملی را ندارد و تمامی فعالیت‌های روابط عمومی و تبلیغاتی مرتبط با این همکاری را قطع خواهد کرد.

IX. موارد کلی

۱- طرفین در حال انجام کسب و کار یا فعالیت اقتصادی مشترک نیستند و این همکاری را نباید این‌گونه تعبیر کرد. طرفین کاملاً مستقل از یکدیگرند و به شیوه‌های محدود و تعریف‌شده‌ای با هم همکاری می‌کنند تا به ایجاد محیط‌های شهری که از دستیابی به حقوق کودک حمایت می‌کنند، کمک کنند.

۲- اگر یکی از طرفین مایل به ایجاد تغییر در شرایط این همکاری بود، طرفین با یکدیگر مشورت خواهند کرد و اگر در مورد این تغییر به توافق رسیدند، آن تغییر مکتوب خواهد شد و از تاریخی که به امضای طرفین برسد، لازم‌الاجرا خواهد گردید.

امضا به نمایندگی از شهر :

امضاء از طرف [نام کمیته ملی یونیسف]:

نام:

نام:

عنوان:

عنوان:

تاریخ:

تاریخ:

پیوست ۴: نمونه‌ای از تفاهم‌نامه میان دفتر کشوری یونیسف و دولت محلی

تفاهم‌نامه میان [نام دولت محلی] و صندوق کودکان سازمان ملل (یونیسف) در ارتباط با مشارکت شهر [نام شهر] در ابتکار شهرهای دوستدار کودک یونیسف

X. مقدمه

۱- این تفاهم‌نامه میان [نام دولت محلی] [نام شهر] و صندوق کودکان سازمان ملل [مکان دفتر کشوری - یونیسف] منعقد می‌شود و شیوه تبدیل شدن شهر [نام شهر] به بخشی از ابتکار شهرهای دوستدار کودک یونیسف (CFCI) را شرح می‌دهد.

۲- CFCI یونیسف بخشی از برنامه یونیسف برای همکاری با دولت [نام کشور] است و بر اساس پیمان همکاری پایه که میان یونیسف و دولت [نام کشور] به تاریخ منعقد شده، اجرا می‌گردد.

۳- از سال ۱۹۹۶، CFCI یونیسف به شهرهایی در سرتاسر جهان کمک کرده تا بر مبنای کنوانسیون حقوق کودک سازمان ملل متحد، به مسئولیت خویش در برابر حقوق کودکان عمل کنند. شبکه شهرهای دوستدار کودک در سرتاسر جهان با ذی‌نفعانی که تعهد دارند شهرهایشان را به شهرهایی دوستدار کودک تبدیل کنند، مرتبط می‌سازد. این شبکه به این ذی‌نفعان امکان می‌دهد که شهرها و اجتماعات محلی امن‌تر، پاکیزه‌تر و تاب‌آورتر بسازند.

۴- شهر [نام شهر] مایل به مشارکت در CFCI یونیسف است.

۵- بر این اساس، شهر [نام شهر] و یونیسف، با نیت همکاری دوستانه، این تفاهم‌نامه را امضاء می‌کنند تا بر راه‌هایی تأکید کنند که شهر [نام شهر] از طریق آنها با CFCI یونیسف مشارکت نماید، و نیز راه‌هایی که از طریق آنها یونیسف، شهر [نام شهر] را در تبدیل شدن به "شهری دوستدار کودک" حمایت کند.

XI. فعالیت‌های مشارکتی

۱- شهر [نام شهر] این فعالیت‌ها را انجام خواهد داد [این فهرست در مواقع لزوم دچار تغییراتی خواهد شد]:

- همکاری با یونیسف و ذی‌نفعان به منظور انجام تحلیل وضعیت حقوق کودکان در [نام شهر/ جامعه].
- همکاری با یونیسف و دیگر ذی‌نفعان محلی برای تدوین و توافق بر سر یک طرح عملیاتی به منظور تبدیل شدن به "شهر دوستدار کودک". این طرح عملیاتی، شامل اهداف مشخص، شاخص‌های تأثیرگذاری، معیار پایه، بودجه حمایتی، زمان‌بندی شفاف، و معیاری برای به رسمیت شناخته شدن توسط یونیسف به عنوان "شهر دوستدار کودک" خواهد بود.
- اجرای طرح عملیاتی در یک چارچوب زمانی توافق‌شده و انجام این کار طی همکاری بسیار نزدیک با ذی‌نفعان و شرکاء.
- نظارت بر پیشرفت کار برای رسیدن به اهداف و شاخص‌های طرح عملیاتی و حصول اطمینان از جمع‌آوری اطلاعات مرتبط، با هدف شناسایی و پرداختن به موانع بالقوه‌ای که بر سر راه اجرای طرح عملیاتی قرار دارند.
- حداقل هر شش ماه یک بار، اعلام عمومی پیشرفت کار، فرصت‌ها و چالش‌های موجود در اجرای طرح عملیاتی (به یونیسف و همه شرکا و ذی‌نفعان).
- توزیع گسترده و در دسترس قرار دادن گزارش‌هایی که به ارزیابی پیشرفت کار در راه رسیدن به هدف‌ها و شاخص‌های مورد توافق در طرح عملیاتی و نیز ارزیابی معیار به رسمیت شناختن آن می‌پردازد.
- ادامه اجرای طرح عملیاتی حتی پس از روی کار آمدن مقامات اجرایی و مدیریتی دیگری در شهر [نام شهر]

XII. مواد و ابزار اطلاع‌رسانی: استفاده از نام‌ها و لوگوها

۱- هریک از مواد و ابزار اطلاع‌رسانی و حمایتی، به عنوان بخشی از این همکاری و مشارکت، از سیاست‌ها و استانداردهای یونیسیف تبعیت خواهند کرد. با توجه به مقتضیات تأیید داخلی این کمیته، نام، لوگو، علامت یا نشان تجاری مربوطه بر روی این مواد اطلاع‌رسانی درج خواهد شد.

۲- در طول این همکاری، ممکن است بخواهیم از نام، لوگو و علامت یا نشان تجاری طرف دیگر استفاده کنیم. در این صورت، می‌پذیریم که قبل از استفاده از نام، لوگو یا علامت و نشان طرف دیگر، از طریق هماهنگ‌کنندگان این همکاری، تأیید طرف مقابل را اخذ کنیم؛ این درخواست دقیقاً شامل مورد استفاده پیشنهاد شده خواهد بود. هیچ‌یک از طرفین مجبور نیستند با درخواست اجازه استفاده از نام، لوگو، علامت یا نشان دیگر موافقت کنند. هرگونه استفاده دقیقاً منطبق با مفاد و مواد تصریح‌شده در مجوز و نیز مطابق با راهنماها و دستورالعمل‌های مرتبط در مورد نشان تجاری خواهد بود (که هریک از ما با طرف مقابل به اشتراک خواهیم گذاشت).

۳- شهر [نام شهر] می‌پذیرد که نام، لوگو، علامت و نشان یونیسیف، نام و لوگوی ابتکار شهرهای دوستدار کودک CFCI و دیگر نشان‌ها و مالکیت‌های معنوی یونیسیف (همراه با دیگر مالکیت‌های یونیسیف) که یونیسیف می‌تواند به صورت مکتوب با استفاده آنها توسط شهر [نام شهر] موافقت کند، منحصراً متعلق به یونیسیف است و تحت حمایت قوانین بین‌المللی و دیگر قوانین مربوطه قرار دارد. شهر [نام شهر] از حقوق یونیسیف، در چارچوب مالکیت‌های یونیسیف، سوءاستفاده نکرده یا آنها را نقض نخواهد کرد. شهر [نام شهر] اذعان می‌دارد که با ایده‌آل‌ها و اهداف یونیسیف آشناست و درک می‌کند که مالکیت‌های یونیسیف نباید با عوامل سیاسی یا فرقه‌ای مرتبط شوند و به شیوه نامناسب و غیر مرتبط با موقعیت، شهرت و بی‌طرفی یونیسیف مورد استفاده قرار گیرند. بدیهی است که نقض این بند به منزله نقض یکی از شرایط ضروری تفاهم‌نامه است. این ماده III، پس از انقضای یا فسخ این تفاهم‌نامه نیز همچنان پابرجا خواهد بود.

۲- یونیسیف فعالیت‌های زیر را انجام خواهد داد [این فهرست در مواقع لزوم دچار تغییراتی خواهد شد]:

- به اشتراک گذاشتن تحقیقات، راهنمایی‌ها و ابزار مفید مرتبط با CFCI که بتوانند به همکاری‌ها و مشارکت‌ها برای اجرای طرح عملیاتی کمک کنند
- حمایت‌های آموزشی و فنی - تخصصی از ذی‌نفعان و شرکای CFCI
- کمک به تثبیت روند کارآمد پایش و ارزیابی
- ترویج و حمایت از این همکاری در پایگاه اینترنتی CFCI یونیسیف و حمایت از پوشش این همکاری در رسانه‌ها در مواقع مناسب
- کمک به ارزیابی روند پیشرفت و تأثیرگذاری CFCI در صورت امکان
- حمایت از روابط از طریق شبکه‌های محلی و بین‌المللی
- در صورت تأمین معیارها و اهداف توافق‌شده در طرح عملیاتی، به رسمیت شناختن شهر به عنوان "شهر دوستدار کودک"

۳- علاوه بر اقداماتی که در بالا فهرست شده‌اند، طرفین می‌توانند به عنوان بخشی از این همکاری، در مورد دیگر فعالیت‌ها هم به توافق برسند. در این صورت، اقدامات تکمیلی به صورت مکتوب تأیید خواهند شد.

۴- [نام و اطلاعات تماس] مسئول هماهنگی شهر [نام شهر] و [نام و اطلاعات تماس] مسئول هماهنگی یونیسیف خواهند بود. آنها هسته‌های مرکزی اصلی برای این همکاری خواهند بود. اگر هریک از طرفین قرارداد، مسئول هماهنگی خود را تغییر دهد، باید هرچه سریع‌تر به طور مکتوب به طرف دیگر اطلاع دهد.

XIII. تبادل اطلاعات؛ اطلاعات غیرمحرمانه

۱- در طول این همکاری، ممکن است اطلاعات غیرعمومی، اطلاعات مربوط به تحقیقات یا دیگر اطلاعات اختصاصی را با طرف دیگر به اشتراک گذاریم. هنگام تبادل این اطلاعات، طرفی که این اطلاعات را به اشتراک می‌گذارد، می‌تواند شرایط منطقی دیگری را علاوه بر شرایط تفاهم‌نامه برای استفاده از آن اطلاعات، از جمله شرایط لازم برای افشای آن اطلاعات در آینده، وضع نماید. طرفی که این اطلاعات را دریافت می‌کند، شرایط اعلام‌شده در مورد آن اطلاعات را هرچه باشد، رعایت خواهد کرد.

۲- هیچ‌یک از اسناد، مدارک یا اطلاعات (در هر قالب و فرمتی) که بین طرفین ردوبدل گردیده است، و نیز هیچ اطلاعات یا مطالبی که در نتیجه این همکاری به وجود آمده "محرمانه" تلقی نخواهند شد، مگر در صورتی که در بند پیشین بر محرمانه بودن تصریح شده باشد یا به صورت مکتوب در این مورد توافق حاصل شده باشد.

XIV. هزینه‌ها و تعهدات به عنوان بخشی از این همکاری

هر یک از طرفین، هزینه‌های خود را در طی همکاری تقبل خواهد کرد، مگر آنکه در موردی خاص که در توافق‌نامه‌ای جداگانه مکتوب شده، توافق دیگری حاصل شده باشد. هریک از طرفین کاملاً مسئول اقداماتی است که به عنوان بخشی از این همکاری انجام می‌دهد؛ این امر شامل مسئولیت‌پذیری در قبال اقدامات کارکنان، پیمانکاران، تأمین‌کنندگان و مشاوران طرفین هم خواهد بود.

XV. تعهد به رفتار و عمل اخلاقی

۱- بدیهی است که انجام کلیه اقدامات احتیاطی ضروری برای پیشگیری از تقلب و کلاهبرداری، فساد (چه در بخش دولتی و چه در بخش غیردولتی) و تضاد منافع ضرورت دارد. برای نیل به این منظور، در اجرای این مشارکت و همکاری، کارکنان، پیمانکاران، مشاوران و تأمین‌کنندگان مربوطه به همان صورتی که در قوانین و مقررات، سیاست‌ها، روندهای پیشبرد کار مطرح شده است، بالاترین استانداردهای اجرایی را حفظ خواهند نمود.

۲- شهر [نام شهر] تأیید می‌کند که در پی این همکاری، به هیچ‌یک از مقامات و مسئولان یونیسیف یا فردی از سیستم سازمان ملل متحد هیچ سود و منفعتی، چه مستقیم و چه غیرمستقیم، پیشنهاد یا پرداخت نشده یا نخواهد شد (شامل هدیه، مساعده، یا میزبانی رایگان)

۳- به محض آنکه یکی از طرفین از حادثه یا گزارشی آگاه شود که با مسئولیت‌ها و تأکیدهایی که در

بند قبلی آمده همخوانی نداشته باشد، به طرف دیگر اطلاع خواهد داد و در نتیجه برای انجام اقدامات مناسب با یکدیگر همکاری خواهند کرد.

XVI. حل اختلافات

هرگونه اختلاف در مورد این همکاری، از طریق بحث و گفتگوهای دوستانه حل خواهد شد.

XVII. منافع و مصونیت‌ها

هیچ یک از منافع و مصونیت‌های سازمان ملل متحد و سازمان‌های تابع آن مانند یونیسیف، چه زیرمجموعه کنوانسیون منافع و مصونیت‌های سازمان ملل متحد باشند و چه نباشند، چه تلوياً و چه غیرتلویحاً بیان شده باشند، به عنوان ناقض این تفاهم‌نامه محسوب نمی‌شوند، و هیچ شرط و شروطی از این تفاهم‌نامه، نباید به شیوه‌ای یا به صورتی تفسیر یا به کار گرفته شود که با این منافع و مصونیت‌ها در تضاد باشد.

XVIII. دوره همکاری؛ خاتمه همکاری

۱- این همکاری برای یک دوره زمانی [تعداد سال‌ها] ساله برقرار می‌شود که در [تاریخ] به پایان می‌رسد. پیش از پایان این همکاری، طرفین جلسه‌ای خواهند داشت تا در مورد تمدید این همکاری صحبت کنند. اگر در این زمینه به توافق برسند، شرایط این تمدید را چه به صورت الحاقیه‌ای به تفاهم‌نامه و چه به صورت توافق‌نامه‌ای جدید که به امضای طرفین رسیده است، تنظیم خواهند کرد.

۲- هریک از طرفین، اگر مایل باشد، می‌تواند با دادن مهلتی ۳۰ روزه به طرف مقابل به صورت خطاری مکتوب، این همکاری را پیش از به پایان رسیدن، فسخ کند.

۳- به محض آنکه یکی از طرفین چنین خطاری برای فسخ توافق‌نامه دریافت کند، طرفین به شیوه‌ای منظم با یکدیگر همکاری خواهند کرد تا هر فعالیتی را که به صورت مشترک به عنوان بخشی از همکاری مشترک با هم پیش می‌برده‌اند، تکمیل کنند. این همکاری پس از تمام شدن مهلت سی‌روزه به پایان خواهد رسید. با پایان این زمان یا هنگام پایان همکاری، تمام حقوق و اختیاراتی که هریک از طرفین در نتیجه این همکاری به طرف دیگر داده است، ملغی خواهد شد؛ این امر حقوق و اختیارات مرتبط با مالکیت معنوی را نیز شامل می‌شود.

۴- اگر شهر [نام شهر] حادثه یا گزارشی را به یونیسیف اطلاع دهد که با تعهدات اخلاقی که رئیس آن در بالا آمده سازگاری نداشته باشد، یا اگر هریک از طرفین، با حسن نیت به این نتیجه برسد که

XIX. موارد کلی

۱- طرفین در حال انجام کسب و کار یا فعالیت اقتصادی مشترک نیستند و این همکاری را نباید این‌گونه تعبیر کرد. طرفین کاملاً مستقل از یکدیگرند و به شیوه‌های محدود تعریف شده‌ای با هم همکاری می‌کنند تا به ایجاد محیط‌های شهری که از دستیابی به حقوق کودک حمایت می‌کنند، یاری رسانند.

۲- اگر یکی از طرفین، مایل به ایجاد تغییر در شرایط این همکاری باشد، طرفین با یکدیگر مشورت خواهند کرد و اگر در مورد این تغییر به توافق رسیدند، آن تغییر مکتوب خواهد شد و از تاریخی که به امضای طرفین برسد لازم‌الاجرا خواهد گردید.

ادامه همکاری بین آنها، مأموریت خاصی را که بر عهده دارند یا ارزش‌هایشان را به مخاطره می‌افکند، یا حسن شهرت یا حسن نیت هریک از طرفین یا نام، لوگو و نشان تجاری یا شاید در مواردی مالکیت معنوی‌شان را خدشه‌دار می‌کند، اقداماتی را به بحث خواهند گذاشت که می‌توان با انجام آنها به این وضعیت رسیدگی کرد. در موارد حاد، یونیسیف اگر ضروری تشخیص دهد، خودش فوراً این همکاری را فسخ خواهد کرد. در این‌گونه موارد، [شهر نام شهر]، دیگر حق استفاده از مالکیت یونیسیف را ندارد و تمامی فعالیت‌های روابط عمومی و تبلیغاتی مرتبط با این همکاری را قطع خواهد کرد.

امضا به نمایندگی از شهر :

نام:

عنوان:

تاریخ:

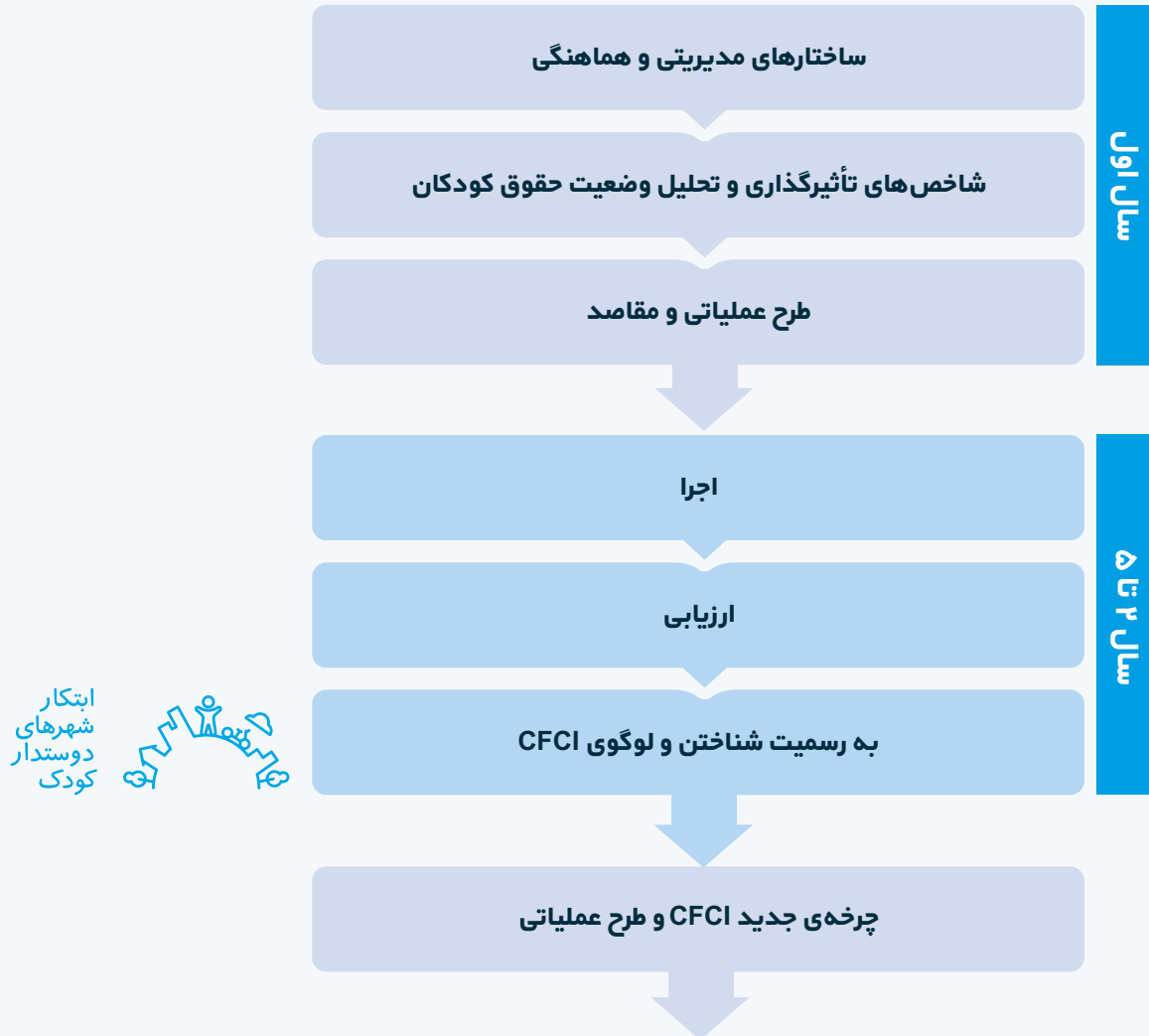
امضاء از طرف یونیسیف:

نام:

عنوان:

تاریخ:

پیوست ۵: جدول زمان‌بندی پیشنهادی برای CFCI

پیوست ۶: نظریه تغییر CFCI

چشم انداز: همه کودکان و جوانان از کودکی و جوانی شان لذت ببرند و با احقاق عادلانه حقوق کودک در شهرها و جوامع محلی شان، حداکثر توانایی های بالقوه خود را به فعل درآورند.					تأثیر
همه کودکان و جوانان فرصت هایی برای بهره مندی از زندگی خانوادگی، بازی و تفریح داشته باشند.	همه کودکان و جوانان در محیطی امن، مطمئن و پاکیزه زندگی کنند.	همه کودکان و جوانان به خدمات اجتماعی ضروری با کیفیت مناسب دسترسی داشته باشند.	نظرها، نیازها و اولویت های همه کودکان و جوانان در قوانین عمومی مرتبط مورد توجه قرار گیرند و در سیاست ها، بودجه ها، برنامه ها و تصمیماتی که بر آنها تأثیر می گذارد، در نظر گرفته شوند.	همه کودکان و جوانان ارزش و احترام داشته باشد و در اجتماع محلی و توسط مقامات محلی با آنها منصفانه رفتار شوند.	اهداف اصلی (دستاوردها)
دسترسی به تسهیلات و امکانات لازم برای تفریح در اوقات فراغت	افزایش امکان تحرک مستقل برای کودکان	کاهش نابرابری ها در دسترسی به خدمات	نظام های بهبود یافته برای مشارکت هدفمند	تعهدات دولت محلی در قبال کودکان	
بهبود تعادل کار-زندگی برای والدین	برنامه ریزی و اسکان شهری پاسخگوی نیاز کودک	ارائه خدمات پاسخگوی نیاز کودک	تغییر فرهنگی در درک و معنای کودکی	افزایش پاسخگویی برای کودکان	مقاصد (برون دادها)
فعالیت های فرهنگی مناسب و در دسترس کودکان	کاهش جرم و جنایت و داشتن اجتماعات محلی امن تر و منسجم تر	بهبود نظام های سیاست گذاری، بودجه بندی و نظارت	افزایش آگاهی و ظرفیت کودکان برای عمل کردن در قالب شهروند	سیاست ها و برنامه ریزی های بدون تبعیض	
افزایش دسترسی به تفریحات و سرگرمی ها	اقدامات اقلیمی مناسب کودک در سطح محلی	هماهنگی میان بخشی بهتر در ارائه خدمات	ساختارهای حاکمیتی که از مشارکت حمایت می کنند	اجتماعات محلی فراگیر و تاب آور	
<ul style="list-style-type: none"> آموزش و ظرفیت سازی جمع آوری داده ها و مدارک 		<ul style="list-style-type: none"> هماهنگ سازی و مشارکت های میان بخشی سازوکارها و فرآیندهای فراگیر که با در نظر گرفتن مشارکت کودکان تدوین شده اند 		<ul style="list-style-type: none"> سیاست ها و چارچوب های حقوقی مناسب کودک ارتباطات، آگاهی بخشی و حمایت برنامه ریزی و بودجه بندی راهبردی برای شهر 	راهبردها
مشارکت کودکان		رویکرد جامع و فراگیر		برابری و عدم تبعیض	حداقل معیارها
شرکا	واحد هماهنگی	کمیته راهبری محلی		هیئت هماهنگ سازی ملی (شامل یونیسیف)	ساختار

اگر همه کودکان و جوانان در اجتماع محلی ارزش و احترام داشته باشد و با آنها منصفانه رفتار شود، و اگر نظرها، نیازها و اولویت های همه کودکان و جوانان لحاظ شود، اگر همه کودکان و جوانان به خدمات اجتماعی ضروری با کیفیت مناسب دسترسی داشته باشد، اگر همه کودکان و جوانان در محیطی امن، مطمئن و پاکیزه زندگی کنند، اگر همه کودکان و جوانان فرصت هایی برای بهره بردن از زندگی خانوادگی و بازی و تفریح داشته باشد، آنگاه تمام کودکان از کودکی خود لذت خواهند برد و با احقاق عادلانه حقوقشان در شهرها و اجتماعات محلی شان، خواهند توانست حداکثر توانایی های بالقوه خود را بالفعل سازند.

پیوست ۷ : نمونه‌ای از طرح عملیاتی CFCA

دستاوردها/برون دادها	شاخص‌ها	مبنا و معیار	هدف	منبع اطلاعاتی	تناوب گزارشگری
دستاورد ۱: همه کودکان و جوانان ارزش و احترام داشته باشد و در اجتماع محلی با آنها منصفانه رفتار شوند.	درصد گزارش‌شده از کودکانی که با معلولیت زندگی می‌کنند و احساس رفاه و سلامت بیشتری دارند تعداد موارد گزارش‌شده از کودکان دچار معلولیت و ناتوانی که در مدارس مورد زورگویی قرار گرفته‌اند			<ul style="list-style-type: none"> مستندات ارزیابی‌های مبنا و تحلیل‌های متعاقب آنها در مورد سیاست‌ها داده‌ها و اطلاعات آموزشی-تحصیلی در مورد حضور در کلاس‌های درس داده‌ها و اطلاعات آموزشی-تحصیلی در مورد ثبت‌نام در مدارس نظرسنجی مدیران مدارس در مورد الگوهای مشارکت والدین نظرسنجی والدین و کودکانی که با معلولیت زندگی می‌کنند در مورد میزان تجربه‌های زورگویی 	سالانه
خروجی ۱: کودکان، فارغ از قومیت، نژاد، مذهب، درآمد و جنسیت یا توانایی‌هایشان، امکان دسترسی برابر به خدمات اجتماعی داشته باشند.	درصد قوانین و سیاست‌های بازنگری‌شده در تحلیل‌ها تعداد محیط‌ها و فضاهای عمومی ارزیابی و بازسازی‌شده برای بهبود دسترسی				
فعالیت‌ها					
فعالیت ۱: ارزیابی مبنا از موانع موجود بر سر راه دسترسی برابر به خدمات برای کودکانی که با معلولیت زندگی می‌کنند			منابع	مخاطبان	هسته‌ی مرکزی
				کودکان، جوانان و خانواده‌هایشان	کمیته بررسی دولت محلی، دانشگاهیان
فعالیت ۲: تحلیل تبعیض‌های بالقوه غیرمستقیم در سیاست‌ها و قوانین				کودکان، جوانان و خانواده‌هایشان	کمیته بررسی دولت محلی، دانشگاهیان
فعالیت ۳: پوشش آگاهی‌بخشی در مدارس برای کاستن از زورگویی				کودکان، جوانان، خانواده‌هایشان و معلمان	دولت محلی
دستاوردها/برون دادها					
دستاورد ۲: نظرها، نیازها و اولویت‌های همه کودکان در قوانین عمومی مرتبط مورد توجه قرار گیرند و در سیاست‌ها، بودجه‌ها و برنامه‌ها و تصمیماتی که بر آنها تأثیر می‌گذارد، در نظر گرفته شود.	درصد کودکان و جوانانی که در شوراها مشارکت می‌کنند و از مشارکت در تصمیم‌گیری‌های شهری در شهرداری‌ها ابراز رضایت می‌کنند درصد تخصیص بودجه به ورزش و تفریحات در واکنش به توصیه‌های شورای کودکان			<ul style="list-style-type: none"> مستندات / صورت جلسات شورای کودکان مستندات / صورت جلسات نشست‌های کودکان با شورای شهر مستندات تصمیمات شهرداری مستندات بودجه‌بندی محلی پرسش‌نامه در زمینه دیدگاه کودکان در مورد مشارکتشان در سطح شهر 	سالانه
خروجی ۲: کودکان فرصت تأثیرگذاری بر تصمیم‌هایی را که در شوراها شهر گرفته می‌شود، داشته باشند	تعداد کودکان و جوانانی که در شورای کودکان مشارکت کرده‌اند تعداد طرح‌های پیشنهادی از شورا که تأیید و اجرا شده است				
فعالیت‌ها					
فعالیت ۱: تصمیم سیاست‌گذاری برای ایجاد شورای کودکان و جوانان در مدارس			فعالیت‌ها	فعالیت‌ها	فعالیت‌ها
				کودکان و جوانان	دولت محلی
فعالیت ۲: ایجاد شوراهای کودکان و جوانان در مدارس به منظور آگاهی‌بخشی و مشورت‌دهی به شهرداری				کودکان و جوانان	هیئت مدیره مدارس، معلمان، کودکان و جوانان
فعالیت ۳: شورای کودکان / جوانان اساسنامه، قوانین و برنامه‌های خود را تدوین می‌کند				کودکان و جوانان	کودکان و جوانان

دستاوردها/ برون داده	شاخص‌ها	مبنا و معیار	هدف	منبع اطلاعاتی	تناوب گزارشگری
دستاورد ۳: همه کودکان به خدمات اجتماعی ضروری با کیفیت مناسب دسترسی داشته باشند. خروجی ۳: همه کودکان به آموزش با کیفیت مناسب دسترسی داشته باشند.	درصد کودکان ثبت‌نام‌شده در دبیرستان			<ul style="list-style-type: none"> برنامه آموزشی اطلاعات در مورد دستاوردهای مدارس و نرخ فارغ‌التحصیلی مستندات آموزشی 	سالانه
	تعداد معلمان که در زمینه حقوق کودک و رویکردهای مبتنی بر حقوق آموزش دیده‌اند تعداد کودکانی که در باشگاه‌های حمایتی مطالعه مشارکت دارند				
فعالیت‌ها					
فعالیت ۱: آموزش معلمان در زمینه حقوق کودک و رویکردهای مبتنی بر حقوق					
فعالیت ۲: ایجاد و تأسیس باشگاه‌های حمایتی مطالعه					
فعالیت ۳: ارزیابی موانع احتمالی بر سر راه دسترسی به آموزش					
			منابع	مخاطبان	هسته مرکزی
				معلمان	مدیران مدارس، واحد هماهنگ‌سازی
				معلمان، دانش‌آموزان، والدین	معلمان، واحد هماهنگ‌سازی
				کودکان و جوانان، دولت محلی	دولت محلی، واحد هماهنگ‌سازی، دانشگاهیان

دستاوردها/ برون داده	شاخص‌ها	مبنا و معیار	هدف	منبع اطلاعاتی	تناوب گزارشگری
دستاورد ۴: همه کودکان در محیطی امن، مطمئن و پاکیزه زندگی کنند خروجی ۴: همه کودکان از تصادفات رانندگی در امان باشند	درصد تصادفات کودکان در نزدیکی مدارس، بیمارستان‌ها و خانه‌ها			<ul style="list-style-type: none"> اطلاعات در مورد تصادفات رانندگی در سطح شهر پرسش‌نامه در مورد اشکال تحرک کودکان 	سالانه
	درصد کودکانی که از خطوط عابرپیاده در نزدیکی مدارس و بیمارستان‌ها و خانه‌ها استفاده می‌کنند				
فعالیت‌ها					
فعالیت ۱: شناسایی خطرهایی که امنیت را تهدید می‌کنند در مشورت با کودکان (مثلاً پیاده روی امن)					
فعالیت ۲: ایجاد و اجرای راهبرد امنیت جاده ای					
فعالیت ۳: آموزش در زمینه ایمنی جاده برای دانش‌آموزان مدارس					
			منابع	مخاطبان	هسته مرکزی
				کودکان	واحد هماهنگ‌سازی، معلمان
				دولت محلی	دپارتمان برنامه‌ریزی و ساخت و ساز شهری
				کودکان و جوانان	واحد هماهنگ‌سازی، معلمان

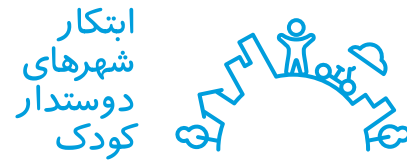
دستاورد ها / برون دادها	شاخص ها	مبنا و معیار	هدف	منبع اطلاعاتی	تناوب گزارشگری
<p>دستاورد ۵: همه کودکان فرصت‌هایی برای بهره‌مندی از زندگی خانوادگی، بازی و تفریح داشته باشند</p> <p>خروجی ۵: فضاهایی ورزشی برای کودکان و جوانان ساخته شود که در آنها بازی کنند، با دوستانشان دیدار کنند و با خانواده استراحت کنند</p>	<p>درصد کودکان و جوانانی که از تسهیلات و امکانات ورزشی تفریحی محلی‌شان ابراز رضایت کرده‌اند.</p> <p>درصد کودکانی که به طور منظم فعالیت‌های ورزشی انجام می‌دهند.</p>			<ul style="list-style-type: none"> اطلاعات درمورد استفاده از تسهیلات و امکانات ورزشی در سطح محلی مستندات درمورد روند طراحی پارک پرسش‌نامه درمورد میزان رضایت کودکان از تسهیلات و امکانات تفریحی در سطح محلی اطلاعات درمورد فعالیت‌های جسمانی و ورزشی کودکان 	سالانه
	<p>تعداد کودکانی که در روند طراحی پارک‌ها مشارکت می‌کنند.</p> <p>تعداد کودکانی که از تسهیلات و امکانات ورزشی محلی استفاده می‌کنند.</p>				
فعالیت‌ها		منابع	مخاطبان	هسته مرکزی	
<p>فعالیت ۱: امکانات و تسهیلات ورزش‌های محلی X روز در ماه برای استفاده کودکان و جوانان رایگان شود</p>			کودکان، جوانان و خانواده‌هایشان	دپارتمان ورزش و فرهنگ	
<p>فعالیت ۲: پویبش‌های مشارکتی با مدارس محلی به منظور طراحی یک پارک جدید</p>			کودکان، جوانان و خانواده‌هایشان، برنامه‌ریزان شهری	واحد هماهنگ‌سازی، دپارتمان برنامه‌ریزی و ساخت و ساز شهری، معلمان	
<p>فعالیت ۳: ایجاد خیابان‌های بازی برای یک روز در هفته با ایجاد محدودیت ترافیکی</p>			کودکان و خانواده‌هایشان	دولت محلی (دپارتمان برنامه‌ریزی و ساخت و ساز شهری)	

پیوست ۸: چارچوب پایش و ارزیابی فرآیند CFCI

منابع اطلاعاتی پیشنهادی	عدم پیشرفت=۰	پیشرفت نسبی=۱	پیشرفت چشمگیر=۲	موفقیت کامل=۳	شاخص فرآیندی
قرارداد مشارکت رسمی					
تفاهم‌نامه	هیچ تمایلی ابراز نشده یا تعهد رسمی داده نشده است.	یونیسیف و دولت محلی برای اجرای CFCI ابراز تمایل کرده اند، اما تعهد رسمی برای ایجاد CFCI داده نشده است.	تعهد رسمی به اجرای CFCI ایجاد شده و پیش‌نویس تفاهم‌نامه در حال تهیه است.	یونیسیف و دولت محلی تفاهم‌نامه رسمی برای ایجاد CFCI امضا کرده‌اند. در مورد مراحل به رسمیت شناختن CFCI، توافق حاصل شده است.	تعهد رسمی نسبت به اجرای CFCI انجام گرفته است.
مدیریت و هماهنگ‌سازی					
شرح وظایف صورت جلسات	شرح وظایف کمیته راهبری تدوین نشده است.	شرح وظایف کمیته راهبری تدوین شده، اما هنوز کمیته راهبری تأسیس نشده است.	کمیته راهبردی با مشارکتهایی فراگیر تأسیس شده و شرح وظایف مربوطه تدوین گردیده، ولی هنوز عملیاتی نشده است.	کمیته راهبری با مشارکتهایی فراگیر تأسیس شده و به طور منظم جلسات مرتبط برگزار می‌شود. این کمیته راهبردی، سمت و سوی کلی را ارائه می‌دهد و اطمینان حاصل می‌نماید که اجرای طرح عملیاتی در مسیر درست قرار دارد.	کمیته راهبردی تشکیل شده و عملیاتی است
شرح وظایف صورت جلسات	شرح وظایف واحد هماهنگی محلی تدوین نشده است.	شرح وظایف واحد هماهنگی محلی تدوین شده، اما واحد هماهنگ‌سازی محلی هنوز تشکیل نشده است.	واحد هماهنگی محلی با شرح وظایف تأسیس شده و شرح وظایف آن نیز تدوین گردیده، ولی هنوز عملیاتی نیست.	واحد هماهنگ‌سازی تشکیل شده و شرح وظایف آن نیز تدوین گردیده. واحد هماهنگ‌سازی، تجهیز شده است. کارمندان آن استخدام شده‌اند.	واحد هماهنگی محلی تشکیل شده و عملیاتی است
تحلیل / ارزیابی وضعیت کودک					
مستندات مطالب مرتبط	هیچ تحلیل وضعیت حقوق کودکی مورد توافق قرار نگرفته یا انجام پذیرفته است.	دولت محلی متعهد به انجام تحلیل وضعیت شده، اما کار هنوز آغاز نشده است.	تحلیل وضعیت حقوق کودک آغاز شده است.	تحلیل وضعیت حقوق کودک انجام شده و شاخص‌های معیار شناسایی شده‌اند.	تحلیل وضعیت حقوق کودک انجام شده و شاخص‌های معیار شناسایی شده‌اند.

شاخص فرآیندی	موفقیت کامل=۳	پیشرفت چشمگیر=۲	پیشرفت نسبی=۱	عدم پیشرفت=۰	منابع اطلاعاتی پیشنهادی
طرح عملیاتی CFCI					
طرح عملیاتی CFCI تدوین شده است.	یک طرح عملیاتی CFCI مورد تأیید یونیسیف و دولت محلی قرار گرفته است. طرح عملیاتی اهداف و مقاصد، موعدهای مقرر، نقش‌ها و مسئولیت‌ها را به روشنی بیان کرده است. منابعی برای انجام فعالیت‌های موجود در طرح عملیاتی اختصاص یافته است.	طرح عملیاتی CFCI مورد تأیید یونیسیف و دولت محلی قرار گرفته است. تعهدات مربوط به بودجه هنوز عملی نشده‌اند.	طرح عملیاتی CFCI در حال تدوین است.	تدوین طرح عملیاتی CFCI هنوز آغاز نشده است.	مستندات راهبرد طرح
مشارکت کودکان و جوانان در CFCI					
CFCI به وضوح از دیدگاه‌های کودکان و جوانان تأثیر پذیرفته است.	کودکان و جوانان در ارزیابی وضعیت کودک در شهر، تهیه طرح عملیاتی، فرآیند اجرا و ارزیابی و پایش مورد مشورت قرار گرفته‌اند و مشارکت داشته‌اند.	کودکان و جوانان در ارزیابی وضعیت کودک در شهر و تهیه طرح عملیاتی مورد مشورت قرار گرفته‌اند ولی نه در مراحل بعدی.	کودکان و جوانان در ارزیابی وضعیت کودک در شهر و تهیه طرح عملیاتی مورد مشورت قرار گرفته‌اند ولی نه در مراحل بعدی.	هیچ‌گونه مشارکتی توسط کودکان و جوانان در ارزیابی وضعیت، تهیه طرح عملیاتی، اجرای CFCI و یا مرحله ارزیابی و پایش وجود نداشته است.	مستندات مربوط به مشارکت کودکان و جوانان در CFCI نظر سنجی از کودکان برای ارزیابی اینکه آیا آنها احساس می‌کنند نظراتشان به صورت جدی در نظر گرفته شده است.
شورای کودکان و جوانان تأسیس شده و برای اطلاع رسانی در توسعه شهر و جامعه محلی خود به صورت مستمر تشکیل جلسه می‌دهد.	شورا(ها)ی جوانان برای آگاه کردن و مشورت در فرآیند برنامه ریزی و اجرای CFCI تشکیل شده است. این شورا به صورت مستمر تشکیل جلسه دارد. کودکان برنامه و اساسنامه خود را تدوین می‌کنند. شورای جوانان، نماینده گستره وسیعی از کودکان سراسر جامعه محلی است. به صورت منظم در مورد آراء و نظرات کودکان، نظر سنجی انجام می‌شود. کمیته راهبردی و واحد هماهنگی محلی به صورت دوره ای با کودکان دیدار می‌کنند تا از نظرات و تجارب آنها استفاده کنند. بازخوردی نیز به کودکان در مورد نحوه استفاده از نظرات آنها ارائه می‌گردد.	شورای جوانان برای اطلاع رسانی و ارائه مشورت، تأسیس شده و به صورت مستمر تشکیل جلسه می‌دهد. پروژه‌های مشارکت کودکان دیگری هم شکل گرفته‌اند.	CFCI در نظر دارد از تشکیل شورای جوانان حمایت کند یا پیوندهایی با آن برقرار سازد. CFCI روش‌های دیگری هم برای مشارکت با کودکان، مثلاً از طریق پروژه‌های فرعی و جانبی در نظر دارد.	هیچ ساز و کاری برای مشارکت کودکان در نظر گرفته نشده است.	مدارک فعالیت شورای دانش آموزی، در نظر گرفتن توصیه‌های آنها، غیره در فعالیت کمیته راهبردی و یا جلسات شورا

شاخص فرآیندی	موفقیت کامل=۳	پیشرفت چشمگیر=۲	پیشرفت نسبی=۱	عدم پیشرفت=۰	منابع اطلاعاتی پیشنهادی
اطلاع‌رسانی، آگاهی‌بخشی و ظرفیت‌سازی					
راهبرد اطلاع‌رسانی برای ارتقای دانش درمورد CFCI در اجتماع محلی تدوین شده است.	پویشی رسانه‌ای در رادیو و تلویزیون، روزنامه‌ها و رسانه‌های اجتماعی به راه افتاده است. یک پایگاه اینترنتی تعاملی تشکیل شده که کودکان از طریق آن می‌توانند بر پیشرفت CFCI نظارت کنند، نظراتشان را در میان بگذارند، از پیشرفت‌های کنونی مطلع شوند، به خدمات دسترسی داشته باشند و با دیگر جوانان در ارتباط باشند.	پویشی رسانه‌ای در رادیو تلویزیون، روزنامه‌ها و رسانه‌های اجتماعی به راه افتاده است.	برنامه‌ریزی‌هایی برای راه‌اندازی پویشی رسانه‌ای به منظور افزایش آگاهی در مورد CFCI در حال انجام است.	هیچ راهبرد اطلاع‌رسانی تدوین نشده است.	مستندات این راهبرد نظرسنجی در مورد میزان آگاهی از CFCI و معیارهای پیشنهادی آن قبل و بعد از پویش
آموزش در زمینه کنوانسیون حقوق کودک و CFCI، به دولت‌های محلی که متعهد به انجام CFCI هستند، ارائه شده است.	آموزش برای تمام دولت‌های محلی متقاضی ارائه شده و مورد استقبال قرار گرفته است.	برنامه آموزشی در مورد کنوانسیون حقوق کودک و CFCI تدوین شده است، اما هیچ کارگاه و یا دوره‌ای هنوز برگزار نشده است.	تعهد نسبت به تدوین برنامه آموزشی ایجاد شده است، منابع اختصاص یافته، اما فعالیت آغاز نشده است.	هیچ دوره آموزشی تدوین و یا برنامه‌ریزی نشده است.	مستندات مواد آموزشی دوره مدارک تعداد دوره‌ها و تعداد شرکت‌کنندگان در دوره‌ها فرم‌های ارزیابی از شرکت‌کنندگان در دوره
پایش و ارزیابی					
نظامی جامع و فراگیر برای پایش و ارزیابی، با اهداف، شاخص‌ها و فرآیندی مشخص برای جمع‌آوری و تحلیل و انتشار یافته‌ها معرفی شده است.	نظامی برای پایش و ارزیابی از ابتدا درون CFCI تشکیل شده است. روند جمع‌آوری اطلاعات، بر اساس شاخص‌های مورد توافق، برقرار است. کودکان در روند انجام کار مشارکت داده می‌شوند. یافته‌های حاصل از فعالیت‌های پایش و ارزیابی، به عنوان اسناد و مدارکی برای برنامه‌ریزی CFCI مورد استفاده قرار می‌گیرند.	نظامی برای پایش و ارزیابی از ابتدا درون CFCI تشکیل شده است. روند جمع‌آوری اطلاعات، بر اساس شاخص‌های مورد توافق، برقرار است. کودکان در روند انجام کار مشارکت داده می‌شوند.	در CFCI بر اهمیت پایش و ارزیابی، تأکید شده است. تعهد نسبت به ایجاد چارچوبی به این منظور وجود دارد، اما هنوز عملی نشده است.	هیچ نظامی برای پایش و ارزیابی برقرار نیست.	مستندات اقدامات انجام شده نظرسنجی درمورد آگاهی‌ها و نگرش‌ها قبل و بعد از اجرای CFCI داده در مورد وضعیت شاخص‌ها قبل و بعد از اجرای CFCI
گزارشی سالانه درمورد اجرای کلی CFCI و تأثیرات آن تهیه شده است.	CFCI گزارشی سالانه تهیه کرده که به طور گسترده‌ای توزیع شده است. نسخه مناسب کودک نیز از این گزارش تهیه شده است. رسانه‌ها این گزارش و یافته‌های آن را پوشش خبری داده‌اند.	CFCI در حال تهیه گزارش است.	CFCI، برنامه‌هایی برای تهیه گزارشی سالانه دارد، اما هنوز اقدامی صورت نگرفته است.	هیچ گزارش سالانه‌ای تهیه نشده است.	موجود و در دسترس بودن گزارش سالانه تحلیل پوشش خبری گزارش

دفتر کشوری یا کمیته ملی یونیسف

به

[نام شهر]

به عنوان عضوی از اعضای ابتکار شهرهای دوستدار کودک خوش آمد می‌گوید و بابت تعهدات و مشارکت فعالانه آن در پیشبرد حقوق کودکان سپاسگزار است.

 یونیسف
برای همه کودکان

(نام)
(عنوان)
(دفتر کشوری یا کمیته ملی)

(نام شهر) (تاریخ)

منتشر شده توسط صندوق کودکان سازمان ملل (یونیسف)

بخش جذب سرمایه خصوصی و مشارکت خصوصی (PFP)
سوئیس، ژنو 1202، خیابان صلح ۵ - ۷

بخش داده، تحقیقات و سیاست گذاری (DRP)
ایالات متحده، نیویورک 10017، ساختمان مرکزی سازمان ملل، شماره 3
© United Nations Children's Fund (UNICEF)
April 2018

برای همه کودکان